

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220200807
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6220200807.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX; C. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti rodičov: matka (manželka) E. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/X, F. D., zastúpená: Advokátska kancelária Mgr. Gabriela Nováková s.r.o., so sídlom Nemesszegská 6575/35, Dunajská Streda, IČO: 55 112 111 a otec B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/X, F. D., zastúpený: JUDr. Jozef Veselý, advokát so sídlom G. X, F. D., v konaní o návrhu matky (manželky) na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/51/2020-1655 zo dňa 15. 03. 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13P/51/2020-1655 zo dňa 15.03.2023 v napadnutých výrokoch III., IV., V., VI., VIII., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII. p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) napadnutým rozsudkom výrokom I. maloleté deti na čas do rozvodu manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky; výrokom II. určil, že obaja rodičia sú na čas do rozvodu manželstva oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach; výrokom III. určil, že otec je povinný na čas do rozvodu manželstva prispievať na výživu maloletého A. od 15.05.2020 do 12.09.2021 výživným v sume 115 Eur a od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku o rozvode manželstva výživným v sume 155 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky; výrokom IV. určil, že otec je povinný na čas do rozvodu manželstva prispievať na výživu maloletého C. od 15.05.2020 do 12.09.2021 výživným v sume 155 Eur a od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku o rozvode manželstva výživným v sume 140 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky; výrokom V. určil, že otec je povinný na čas do rozvodu manželstva prispievať na výživu maloletého D. od 15.05.2020 do 12.09.2021 výživným v sume 165 Eur a od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku o rozvode manželstva výživným v sume 135 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky; výrokom VI. povolil otcovi splácať zročné výživné od 15.05.2020 do 31.03.2023 na maloletého A. vo výške 974,02 Eur, na maloletého C. vo výške 2.023,15 Eur a na maloletého D. vo výške 2.780,21 Eur v pravidelných splátkach po 100 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu; výrokom VII. manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol; výrokom VIII. maloleté deti na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky; výrokom IX. určil, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach;

výrokom X. určil, že otec je povinný prispievať na čas po rozvode manželstva na výživu maloletého A. výživným v sume 165 Eur, na výživu maloletého C. výživným v sume 145 Eur a na výživu maloletého D. výživným v sume 140 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva; výrokom XI. určil, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi: každý páry kalendárny týždeň od piatka od 15:30 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že maloleté deti si otec prevezme v čase začatia styku v mieste bydliska matky a po skončení styku maloleté deti matke v mieste jej bydliska odovzdá, v utorok a v stredu v každom kalendárnom týždni v časovom rozmedzí v utorok od 16:30 hod. do 17:00 hod. a v stredu od 18:30 hod. do 19:00 hod. telefonicky alebo formou prostriedkov elektronickej komunikácie určených na prenos obrazu i zvuku; výrokom XII. upravil styk otca s maloletými deťmi počas vianočných sviatkov, veľkonočných prázdnin, jarných, letných a jesenných prázdnin, kedy sa uplatní osobitná úprava styku otca s maloletými deťmi v rozsahu: počas vianočných sviatkov každý páry rok od 25.12. od 9.00 hod. do 28.12. do 18.00 hod. a od 04.01. nasledujúceho roku od 9.00 hod. do 07.01. do 18.00 hod. a každý nepáry rok od 22.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 11.00 hod. a potom od 29.12. od 9.00 hod. do 03.01. nasledujúceho roku do 18.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý nepáry rok od prvého dňa veľkonočných prázdnin od 9.00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 18.00 hod., počas jesenných prázdnin každý nepáry rok od prvého dňa jesenných prázdnin od 9.00 hod. do posledného dňa jesenných prázdnin do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý páry rok od 9.00 hod. prvého dňa jarných prázdnin do 18.00 hod. posledného dňa jarných prázdnin, počas letných prázdnin každý rok od 01.07. od 9.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 9.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod., s tým, že maloleté deti si otec prevezme v čase začatia styku v mieste bydliska matky a po skončení styku maloleté deti matke v mieste jej bydliska odovzdá. Výrokom XIII. určil, že matka je povinná maloleté deti na osobné stretnutie s otcom riadne pripraviť a otcovi v stanovený čas riadne odovzdať; výrokom XIV. matke uložil povinnosť zabezpečiť prítomnosť maloletých detí pri styku s otcom telefonicky alebo formou prostriedkov elektronickej komunikácie určenej na prenos obrazu a zvuku, a to poskytnutím telefónneho čísla otcovi a zabezpečením telefonického zariadenia alebo zariadenia s aplikáciou umožňujúcou prenos obrazu aj zvuku; výrokom XV. určil, že každý z rodičov je povinný v prípade, ak sa styk nebude môcť zo vážnych dôvodov realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hod. vopred formou SMS; výrokom XVI. matke určil povinnosť informovať otca o zmene zdravotného stavu maloletých detí, o zmene ich aktuálneho pobytu a o zmene školského a predškolského zariadenia, a to vždy do troch dní od takejto zmeny formou SMS; výrokom XVII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a výrokom XVIII. rozhodol, že o trovách konania štátu bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

2. Vzhľadom na rozsiahlosť napadnutého rozsudku okresného súdu, a to 117 strán, odvolací súd poukazuje na tomto mieste na písomné vyhotovenie, ktoré je súčasťou spisového materiálu a jeho celé obsahové znenie a na niektoré časti odkazuje len číselným označením časti rozsudku okresného súdu.

3. Na základe vykonaného dokazovania citujúc § 23 ods. 1 až 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 18 zákona o rodine, § 24 ods. 1 zákona o rodine, § 24 ods. 6 zákona o rodine, § 25 ods. 1 zákona o rodine, § 36 ods. 1 zákona o rodine, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona o rodine súd prvej inštancie manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, nakoľko táto otázka medzi rodičmi sporná nebola. K úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, ako aj po rozvode manželstva, okresný súd konštatoval, že uznesením č.k. 13P/51/2020-35 zo dňa 21.5.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 11CoP/20/2020-101 zo dňa 30.6.2020 bolo nariadené na základe návrhu matky neodkladné opatrenie, ktorým boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Následne sa otec domáhal vydania neodkladného opatrenia, ktorým by boli maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti. V návrhu poukazoval na požívanie alkoholických nápojov matkou, na neprimerané fyzické tresty maloletých detí zo strany matky, na nedostatočnú starostlivosť matky o maloleté deti a na to, že matka trpí duševnou poruchou. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia bol uznesením č.k. 13P/51/2020-648 zo dňa 14.1.2021 súdom prvej inštancie zamietnutý. Ďalší návrh na zmenu osobnej starostlivosti maloletých detí neodkladným opatrením zo strany otca podaný nebol.

4. Súd prvej inštancie sa v odsekoch 117. a nasl. svojho rozhodnutia venoval vyhodnoteniu výhrad otca k starostlivosti matky o maloleté deti, a to k zákazu matky maloletému A. dokončiť si úlohy, zabezpečovaniu starostlivosti o maloleté deti pomocou tretích osôb, opakovanému mareniu styku otca s maloletými deťmi, nepostačujúcej zdravotnej starostlivosti matky o maloleté deti, k tvrdeniu, že maloleté deti nechodia do školy riadne upravené, nemajú zabezpečené pomôcky do školy, že matka

dlhodobu vytvára závislosť maloletého C. na videohrách, má problémy s alkoholom ako aj psychické problémy, matka nezabezpečila maloletým deťom riadne bývanie, postupne z dôvodu starostlivosti matky dochádza k zhoršovaniu prospechu a správania maloletých detí, že zakazuje maloletým deťom nosiť veci, ktoré zakúpil otec. Okresný súd konštatoval, že po odchode zo spoločnej domácnosti matka bývala v zariadení núdzového bývania – C. H., I. X do decembra 2020, následne sa presťahovala do 2-izbového bytu a od 1.8.2022 do 3-izbového bytu v H.. Nedostatky v bývaní maloletých detí v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané neboli. Súd prvej inštancie k námietke otca o striedaní bydlísk maloletých detí uzavrel, že matka striedala bydliská s úmyslom vytvorenia lepších podmienok pre maloleté deti, vždy išlo o logický krok. Ak otec poukázal na to, že matka žije v nájomnom byte, kde má uzatvorenú nájomnú zmluvu na dobu určitú s možnosťou predĺženia, súd prvej inštancie poukázal na to, že ani otec nežije v nehnuteľnosti, ktorej je vlastníkom, čo je nanajvýš bežnou skutočnosťou nediskvalifikujúcou ani jedného rodiča v starostlivosti o maloleté deti.

5. Námietky otca o matkinom zákaze maloletému A. robiť domáce úlohy, o nevhodnom obliekaní maloletých detí matkou do školy, o absencii potrebných školských pomôcok, boli vyvrátené opakovaným posudkom základnej školy maloletého A. a súd prvej inštancie sa s argumentmi otca aj vo vzťahu k zhoršenému prospechu maloletého vysporiadal v odsekoch 122. – 124. svojho rozhodnutia. K nedostatočnej starostlivosti o maloletého D. a C. okresný súd vyžiadal posudky od materskej školy maloletých detí, z ktorých nevyplyvali žiadne závažné pochybenia zo strany matky. Ak otec po nástupe maloletého C. do základnej školy tvrdil, že došlo k zhoršeniu aj jeho prospechu (popri maloletom A.), tak súd prvej inštancie z prehľadu známok na webovej stránke Edupage k 14.3.2023, ako aj z kvalifikácie za I. polrok v šk. roku 2022/2023, mal preukázaný prospech maloletého zo všetkých predmetov hodnotený jednotkou, k 14.03.2022 mal maloletý C. priemer zo všetkých predmetov 1,00 (odsek 125., 126. rozhodnutia súdu prvej inštancie). Ak otec poukazoval na zmenu školského zariadenia maloletých detí matkou bez jeho súhlasu, tak súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uzavrel, že uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 14P/89/2020-15 a uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13P/61/2022-23 zo dňa 10.08.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17CoP/39/2022-55 zo dňa 28.09.2022 bol nahradený súhlas otca na umiestnenie maloletého A. do základnej školy, bol udelený súhlas matke na umiestnenie maloletého C. do materskej školy ako aj na umiestnenie maloletého D. do materskej školy. Na nástupe maloletého C. na základnú školu sa rodičia dohodli.

6. Rovnako v konaní nebolo preukázané, že by matka marila styk otca s maloletými deťmi upravený neodkladným opatrením, uznesením okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13P/51/2020-616 zo dňa 16.12.2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13P/51/2020-937 zo dňa 08.12.2021. Súd prvej inštancie vychádzal pri svojom hodnotení zo skutočností zistených v konaní, ktoré sa viedlo na základe návrhu otca na výkon rozhodnutia na Okresnom súde Veľký Krtíš sp.zn. 13Em/1/2022 (ods. 128. rozhodnutia súdu prvej inštancie). Fyzickým trestom maloletých detí matkou, ako aj tomu, či matka inak na maloleté deti nevhodne nepôsobí sa súd prvej inštancie rozsiahlo venoval v odsekoch 129. až 132. svojho rozhodnutia. Z vyjadrenia pediatričky maloletých detí, materskej školy maloletých detí, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, z názoru maloletých detí a zo znaleckého posudku súdnej znalkyne PhDr. Mičkovej nevyplynuli pochybenia matky v otcom naznačovanom smere. Z kontrolného znaleckého posudku vypracovaného znaleckou organizáciou FORENSIC EXPERTS znalecká organizácia, s.r.o. (ďalej aj „kontrolný posudok“) bolo k trestaniu matky zistené (z vyjadrenia samotnej matky), že v minulosti k nemu dochádzalo; aktuálne matka trestá maloleté deti odopretím nejakého pôžitku. V konaní nebolo preukázané, otcom namietané, zanedbávanie zdravotnej starostlivosti o maloleté deti. K vzájomným obvineniam rodičov o vytváraní závislosti maloletých detí na videohrách súd prvej inštancie uviedol v ods. 130. a nasl. svojho rozhodnutia, že bez ohľadu na to, aký je skutočný rozsah hrania videohier, u toho ktorého rodiča, je zrejmé, že tento rozsah vo svojom súhrne zjavne negatívne vplýva na psychiku maloletých detí, a to najmä maloletého C.. Psychické problémy matky a ani jej problémy s požívaním alkoholických nápojov neboli preukázané a to ani znaleckými posudkami predloženými v konaní (ods. 134. rozhodnutia okresného súdu).

7. Vyhodnotenie znaleckého dokazovania i kontrolného znaleckého dokazovania ako aj názorov maloletých detí súd prvej inštancie uviedol v odsekoch 136. a nasl. svojho rozhodnutia.

8. Na základe takto vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vo veci zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, konštatoval, že v prospech zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti otca svedčilo, že ostal žiť v meste (nie však v mieste), kde deti vyrastali, žije v dome svojich rodičov, ktorí majú k deťom pozitívny vzťah a aj deti k nim, čo otcovi zároveň s tým, že pracuje v rodinnej firme umožňuje lepšie zvládať chorobnosť maloletých detí, že otec má podľa znaleckých posudkov osobnostné predpoklady zabezpečovať osobnú starostlivosť o deti, maloleté deti majú k nemu pozitívny vzťah a na výchovu detí otec nepoužíva fyzické tresty. V jeho neprospech podľa okresného súdu svedčí to, že to bola prevažne matka, ktorá sa o deti počas celého ich života starala, že to bol on, kto púšťal deťom videohry nevhodné pre maloleté deti, v rámci ktorých deťom ukazoval manipuláciu so zbraňami, že má tendenciu znehodnocovať rolu druhého rodiča, podrývať jeho autoritu, pravidelne vystavuje maloleté deti intrapsychickému konfliktu, a to formou nepriamej agresie. Ďalej v neprospech otcovej osobnej starostlivosti hovorí podľa okresného súdu, že odmietol spoluprácu s matkou a s odborníkmi pri pochopení a prijatí princípov zodpovedného rodičovstva, nepristupoval zodpovedne k plneniu si školských povinností maloletým A., opakovane uprednostňoval svoje potreby pred potrebami maloletých detí a bez relevantných dôvodov odmietal deťom zabezpečiť veci, ktoré potrebovali. V prospech toho, aby súd prvej inštancie zveril maloleté deti matke, bolo okrem toho, čo platí aj u otca, teda že aj matka má podľa znaleckých posudkov osobnostné predpoklady zabezpečovať osobnú starostlivosť o deti a deti majú k nej pozitívny vzťah, že to to práve ona, ktorá v prevažnej miere starostlivosť o všetky deti počas celého ich života zabezpečovala, zvládla samostatne túto starostlivosť o deti aj v pre ňu neznámom prostredí a spočiatku aj bez dostatku finančných prostriedkov, maloleté deti sú už takmer tri roky etablované v prostredí H. a ich okolia, sú zvyknuté na svoje školské, či predškolské zariadenia a majú v H. a okolí už vytvorené väzby, doteraz zodpovedne pristupovala nielen k plneniu školských povinností maloletých detí, ale aj k riešeniu ich iných problémov (napr. dyslexia a dysortografia u maloletého A., závislosť na videohrách u maloletého C., bežné zdravotné problémy všetkých detí). Matka zároveň aktívnejšie ako otec spolupracovala s odborníkmi i s otcom na pochopení a prijatí princípov zodpovedného rodičovstva, opakovane uprednostňovala potreby maloletých detí pred svojimi vlastnými potrebami (napr. úprava pracovnej doby, aby mohli deti absolvovať krúžky aj za cenu povinnosti nadpracovať si vymeškané hodiny v práci) a zároveň osvedčila, že je to ona, ktorá je viac ako otec schopná dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloleté deti. Uvedené súd prvej inštancie vzhľadom na to, že v konaní nebolo preukázané bráneniu styku otca s maloletými deťmi matkou, matka opakovane otcovi ponúkala náhradný styk, ak sa tento z objektívnych príčin realizovať nemohol a niekoľkokrát aj umožnila alebo ponúkla otcovi styk s deťmi nad rámec styku upraveného súdnym rozhodnutím. Okresný súd ako ďalší príklad matkinej spolupráce videl vo vývoji úpravy styku otca s maloletými deťmi. Po odchode matky s deťmi z domácnosti styk spočiatku súdnymi rozhodnutiami upravený nebol a rodičia mali problémy dohodnúť sa na tom, ako by sa styk mal realizovať, čoho dôsledkom bolo, že otec sa pre obštrukcie z jednej, či druhej strany s deťmi stretával nedostatočne. Po úprave styku otca s maloletými deťmi to bola matka, ktorá okrem úpravy styku všeobecnou úpravou (počas bežných týždňov kalendárneho roka) navrhla aj osobitnú úpravu styku počas sviatočných a prázdninových dní. Otec naproti tomu vo svojom návrhu na úpravu styku počas konania navrhol, aby sa s deťmi stretával každý víkend, či všetky nadchádzajúce prázdniny a sviatky (čím by pre matku ostal čas s maloletými deťmi len počas pracovných dní po škole a škôlke, kde je len minimum času na iné aktivity ako krúžky a plnenie si školských povinností maloletých detí). V neprospech zverenia maloletých detí matke podľa okresného súdu svedčí, že matka v mieste svojho bydliska nemá blízku podporu svojej rodiny a musí občas zvládať chorobnosť detí za pomoci tretích osôb a že v minulosti, nie však v poslednom období, používala na výchovu maloletých detí aj telesné tresty, ktoré však nezanechali na maloletých deťoch podľa znaleckého dokazovania žiadne následky. Na základe uvedeného súd prvej inštancie zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky na čas do ako aj po rozvode manželstva. Rodičia sa dohodli na tom, že právo zastupovať a spravovať majetok maloletých detí budú mať obaja rodičia.

9. Vo vzťahu k otázke vyživovacej povinnosti k maloletým deťom súd prvej inštancie konštatoval, že vzhľadom na to, že konanie trvalo dlhší čas, za ktorý sa menili nielen potreby maloletých detí, ale aj možnosti rodičov prispievať na ich výživu, zisťoval potreby maloletých detí ako aj možnosti ich rodičov od začatia konania (od 15.05.2020) do 12.09.2021, od 13.9.2021 ďalej a aké sú tieto potreby a možnosti účastníkov konania ku dňu vyhlásenia rozhodnutia.

10. Za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 okresný súd ustálil výšku opodstatnených výdavkov na maloletého A. na sume 181 Eur mesačne. Vzhľadom k tomu, že matka v danom čase poberala

prídavok na maloleté dieťa vo výške 25 Eur ako štátnu sociálnu dávku účelovo určenú na úhradu potrieb maloletého dieťaťa, bolo potrebné zo strany rodičov maloletého A. v tomto období vynaložiť sumu cca 156 Eur. V období od 15.05.2020 do 12.09.2021 opodstatnené výdavky na maloletého C. súd prvej inštancie ustálil na sume 233 Eur mesačne a po odpočítaní prídavku na dieťa na sume 208 Eur mesačne. Pokiaľ sa jedná o výdavky maloletého D. v tomto období, za opodstatnené výdavky maloletého súd prvej inštancie považoval výdavky vo výške 250 Eur mesačne, po odpočítaní prídavku na dieťa v sume 225 Eur mesačne.

11. Za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým rozhodol o rozvoде manželstva, súd prvej inštancie opodstatnené výdavky na maloletého A. zastabilizoval na sume 340 Eur mesačne, pri zohľadnení prídavku na maloleté dieťa na sume viac ako 310 Eur mesačne. Výdavky na maloletého C. v tomto období boli ako opodstatnené vyhodnotené vo výške viac ako 310 Eur a po odpočítaní prídavku na dieťa, bolo potrebné vynaložiť na maloletého sumu viac ako 280 Eur mesačne. Opodstatnené výdavky na maloletého D. boli súdom prvej inštancie ustálené na sume viac ako 305 Eur mesačne, po odpočítaní prídavku na dieťa bolo potrebné na maloletého D. vynaložiť viac ako 275 Eur mesačne.

12. Pokiaľ ide o výdavky maloletých detí, a to od právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu o rozvoде manželstva – na maloletého A., súd prvej inštancie za opodstatnené považoval výdavky vo výške 431 Eur mesačne, pri zohľadnení prídavku na maloleté dieťa v sume 60 Eur, bolo potrebné zo strany rodičov na maloletého A. vynaložiť približne sumu 380 Eur mesačne. Vo vzťahu k maloletému C. za opodstatnené výdavky boli považované výdavky vo výške 415 Eur mesačne, po odpočítaní prídavku na dieťa v sume 355 Eur mesačne. U maloletého D. boli opodstatnené výdavky vyhodnotené okresným súdom v sume 373 Eur mesačne, po odpočítaní prídavku na dieťa predstavovali sumu 313 Eur mesačne.

13. K osobnej a majetkovej situácii matky súd prvej inštancie konštatoval, že v období od 12.09.2021 poberala rodičovský príspevok v sume 270 Eur za r. 2020 a od 01.01.2021 v sume 275 Eur. V priebehu obdobia od 15.05.2020 do 12.09.2021 bola zamestnaná na dohodu od 07.09.2020 do 05.10.2020, kde bola schopná dosiahnuť príjem cca 80 Eur mesačne. Od 22.04.2021 do 31.05.2021 bola schopná dosiahnuť príjem približne 70 Eur mesačne. Súd prvej inštancie uzatvoril, že v možnostiach matky v období od podania návrhu do 12.09.2021 bolo v jej možnostiach dosahovať príjem v priemernej výške 347,50 Eur mesačne. Od 13.09.2021 sa matka zamestnala na plný úväzok, pričom jej priemerný čistý príjem dosahoval 1.026 Eur v mesiacoch, ktoré matka odpracovala celé do konca roku 2022. Aktuálne je matka zamestnaná, dosahuje čistý zárobok (za posledných 6 mesiacov, ktoré odpracovala celé) vo výške 1.118 Eur v čistom. Okrem vyživovacích povinností k maloletým deťom inú vyživovaciu povinnosť nemá.

14. Pokiaľ sa jedná o osobnú a majetkovú situáciu otca maloletých detí, tento bol v priebehu celého konania zamestnaný v spoločnosti svojho otca (J. B. G.), pričom, že uviedol na pojednávaní dňa 06.11.2020, že v čistom na ruku dostáva 590 Eur mesačne. Z prehľadu miezd vyplynulo, že v tomto období otec zarábala 580 Eur v hrubom, čo v čistom predstavovalo 544,90 Eur. Na pojednávaní dňa 16.12.2020 otec uviedol, že na ruku dostáva len okolo 460 Eur mesačne, plus dostáva stravné lístky. Na pojednávaní dňa 08.12.2021 otec uviedol, že poberá naďalej minimálnu mzdu, čo predstavuje asi 540 Eur mesačne v čistom, plus dostáva stravné lístky. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni okresný súd zistil, že otec oficiálne v roku 2020 dosahoval hrubú mzdu 580 Eur (minimálna mzda), v roku 2021 vo výške 623 Eur (minimálna mzda) a v roku 2022 v sume 762 Eur v hrubom. Pri prešetrení pomerov v domácnosti kolíznemu opatrovníkovi otec uviedol, že mu pomáhajú každý mesiac jeho rodičia, a to sumou 300-400 Eur. Na pojednávaní k tejto skutočnosti uviedol, že sa jedná o pôžičky od rodičov, z ktorých zatiaľ nič nevrátil a nemá ani presnú evidenciu sumy, ktorú mu rodičia požičali. Svedok – otec otca maloletých detí na pojednávaní uviedol, že v jeho spoločnosti otec dostáva minimálnu mzdu s tým, že minimálnu mzdu si uplatňuje aj on, či jeho manželka. Poprel, že by otcovi bežne dával alebo požičiaval peniaze, keď je však potrebné niečo zaplatiť v rámci rekonštrukcie nehnuteľnosti a otec už nemá dostatok finančných prostriedkov, tak to otec otca zaplatil. Podľa jeho názoru to bolo vo forme pôžičky, avšak nevedel uviesť, aká celková suma z jeho strany bola zaplatená, teda akú sumu by mu mal otec vrátiť. Nevedel o tom, že by otec od neho alebo jeho manželky mal dostávať nejakých 300 - 400 Eur mesačne. Otec na základe výpovede svojho otca na pojednávaní dňa 06.12.2020 uviedol, že jeho otec nevie, že peniaze dostáva od mamy alebo od svojho brata, a to príležitostne. Mama mu naposledy dala 50 Eur, brat mu natankoval auto a uviedol, že peniaze mu nemusí vrátiť. Súd prvej inštancie výpoveď otca na pojednávaní ako aj prehľad

jeho miezd nepovažoval za hodnoverné. V prvom rade preto, že otec na dvoch po sebe nasledujúcich pojednávaniach uviedol zásadne rozdielne výšky mzdy, ktorú v čistom a na ruku dostáva, keď na prvom pojednávani uviedol, že je to suma 590 Eur, na druhom, že je to suma 460 Eur. Následne pri prešetrení pomerov vo svojej domácnosti uviedol, že od rodičov každý mesiac dostáva sumu 300 - 400 Eur, o čom jeho otec vo svedeckej výpovedi nemal absolútne žiadnu vedomosť, a to aj napriek tej skutočnosti, že sám potvrdil, že on aj jeho manželka poberajú len minimálnu mzdu, čo v tom čase predstavovalo 580 Eur v hrubom, t.j. ani nie 500 Eur v čistom na každého z nich. Podľa súdu prvej inštancie je potom nepredstaviteľné, aby z príjmu cca 1.000 Eur spolu na oboch otcových rodičov jeden z nich nemal žiadnu vedomosť o tom, že sumou 300 - 400 Eur otcovi maloletých detí pravidelne pomáhajú. Ďalej je podľa okresného súdu nepredstaviteľné, aby tieto tvrdenia boli pravdivé o tom, keď otec tvrdí, že sa jedná o pôžičky od jeho rodičov, pritom ani on, ani jeho otec nevedeli uviesť ani približne koľko peňazí otcovi požičali a koľko má otec otcovi a jeho manželke vrátiť. Na druhom pojednávani otec tvrdil, že si peniaze požičiava nie od svojho otca, ale od matky a že ani otec nevie, že nejaké peniaze mu matka požičiava, čo súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené, považoval za „absurdné“.

15. Súd prvej inštancie mal na základe vyššie uvedeného za to, že otec okrem sumy do 500 Eur v čistom, dostával zo zamestnania v roku 2020 aj v roku 2021 aj sumu 300 - 400 Eur mesačne, a teda dosahoval príjem od 800 do 900 Eur v čistom, čo je tiež odôvodniteľné aj výškou výdavkov za domácnosť a maloleté deti do odchodu matky s deťmi, keď zo správy z prešetrenia v domácnosti vyplynulo, že do odchodu matky s deťmi z domácnosti boli výdavky na bývanie 70 Eur mesačne elektrická energia, 40 Eur mesačne voda, 95 Eur mesačne plyn, 12 Eur mesačne TV + skylink, hypotéka 230 Eur mesačne a strava v priemere 375 Eur mesačne, čo predstavuje sumu 822 Eur mesačne. Príjem otca, ak by bol 500 Eur mesačne v čistom, spolu s príjmom matky 270 Eur a prídavkami na deti 75 Eur, by predstavoval sumu len 845 Eur, ktorá by síce tesne postačovala na úhradu stravy, nákladov na bývanie a hypotéky, rodina by však nemala žiadne peniaze na zabezpečovanie svojich ostatných potrieb ako sú lieky, lekárska starostlivosť, hygiena, ošatenie, obuv, cestovné, povinné zmluvné poistenie vozidiel, školské potreby, poplatky v škole maloletého A., koncesionárske poplatky, daň z nehnuteľnosti, poplatok za komunálny odpad a už vôbec nie na nejakú údržbu nehnuteľnosti, či investovanie do nej. Z uvedeného je podľa súdu prvej inštancie potom zrejmé, že deklarovaný príjem otca nezodpovedá skutočnosti. Navyiac, i keby otec skutočne od r. 2020 do septembra 2021 dosahoval príjem len 580 Eur, súd prvej inštancie poukázal na to, že pri určovaní vyživovacej povinnosti sa na strane povinného rodiča prihliada na jeho schopnosti a možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce.

16. Súd prvej inštancie, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec pracuje v spoločnosti zaoberajúcej sa opravou motorových vozidiel, kde sa špecializuje na diagnostiku vozidiel, predaj príslušenstva a výrobu kľúčov, zisťoval, aká je priemerná mzda zamestnanca v rovnakom odvetví a na obdobnej pozícii (príjmací technik), s rovnakým vzdelaním (stredoškolské s maturitou), s porovnateľnými pracovnými skúsenosťami (viac ako 8 odpracovaných rokov) v Banskobystrickom kraji s tým, že zistil, že táto mzda do r. 2021 predstavovala v priemere 1.180 Eur v hrubom. Zároveň okresný súd zistil výšku priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za r. 2020, ktorá predstavovala sumu 1.133 Eur v hrubom (čo je 864,65 Eur v čistom) a za prvé 3 štvrtroky roku 2021 sa jednalo o sumu 1.170 Eur v hrubom (v čistom 892,14 Eur). Podľa názoru súdu prvej inštancie zohľadňujúc aj lokalitu, kde otec pracuje (F. D.), bolo v jeho objektívnych možnostiach do 12.09.2021 dosahovať príjem ak nie 1.180 Eur v hrubom, tak aspoň 1.151,50 Eur v hrubom, čo v čistom predstavuje sumu 878,40 Eur. Pokiaľ sa jedná o možnosti otca dosahovať príjem v ďalšom období (od 13.09.2021), tu súd prvej inštancie už z dôvodov uvádzaných vyššie, nevychádzal z odpovede na lustráciu otca v Sociálnej poisťovni, z ktorej vyplynul jeho oficiálny príjem vo výške 762 Eur v hrubom za r. 2022 (čo je v čistom 612,47 Eur), ale z toho, že priemerná mzda zamestnanca v rovnakom odvetví na obdobnej pozícii, s rovnakým vzdelaním a s porovnateľnými pracovnými skúsenosťami v Banskobystrickom kraji predstavovala sumu 1.399 Eur a zohľadňujúc lokalitu F. D. je možné mať za to, že v možnostiach otca je dosahovať aspoň priemernú mzdu v hospodárstve Slovenskej republiky za r. 2022, a to sumu 1.304 Eur v hrubom, čo predstavuje sumu 991,96 Eur v čistom. Obdobné zárobky otec môže dosahovať aj v súčasnosti. Čo sa týka opodstatnených výdavkov otca, tento od leta 2020 žije v spoločnom rodinnom dome manželov, hradí len elektriku a vodu v nevyhnutnej výške 15 Eur, k čomu je potrebné pripočítať aj výdavky na daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad, po prepočítaní na mesiac 9,96 Eur. Okrem toho platí splátky hypotekárneho úveru vo výške 218,91 Eur, rodičom na bývanie neprispieva, na mobilný telefón vynakladá 10 Eur, na stravu minie do 150 Eur, lieky a vitamíny 2 Eur, na pohonné hmoty od 10 do 40

Eur. Pokiaľ ide pre maloleté deti, nevyužíva svoje vozidlo, ide s rodičmi, alebo s bratom s tým, že využíva ich vozidlo a oni hradia všetky náklady spojené s touto cestou. Oblečenie si bežne nekupuje, má bežné výdavky na drogériu a kozmetiku, v ktorej súvislosti možno uvažovať s výdavkami do 50 Eur na uvedené položky.

17. Súd prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti v období od 15.05.2020 do 12.09.2021, pričom matka dosahovala príjem 347,50 Eur mesačne a v možnostiach otca bolo dosahovať príjem 878,40 Eur, kedy matka zároveň zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloleté deti a opodstatnené výdavky maloletých detí boli stabilizované na maloletého A. v sume 156 Eur, C. 208 Eur mesačne a u D. 225 Eur mesačne, podľa názoru súdu prvej inštancie by sa mal otec podieľať približne 75 % na týchto výdavkoch, nakoľko v jeho možnostiach bolo dosahovať viac ako 2,5 násobok príjmu matky a navyše nezabezpečoval osobnú starostlivosť o maloleté deti, preto za toto obdobie určil otcovi vyživovaciu povinnosť na A. v sume 115 Eur, na C. 155 Eur a na D. 165 Eur. Pokiaľ ide o obdobie od 13.09.2021, v ktorom boli ustálené výdavky na A. 310 Eur, na maloletého C. 280 Eur a na maloletého D. 275 Eur, pričom matka dosahovala čistý príjem vo výške 1.026 Eur mesačne, zatiaľ čo v možnostiach otca bolo dosahovať príjem 992 Eur mesačne v čistom, pri zohľadnení osobnej starostlivosti o maloleté deti, mal súd prvej inštancie za to, že na uvedených výdavkoch maloletých detí by sa mali podieľať rodičia približne v polovici, preto zaviazal otca na úhradu nákladov na maloletého A. sumou 155 Eur mesačne, na maloletého C. sumou 140 Eur a na maloletého D. 135 Eur mesačne, a to za obdobie od 13.09.2021 do nadobudnutia právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. V súčasnosti na úhradu potrieb maloletého A. je potrebné vynaložiť cca 380 Eur, maloletého C. 355 Eur a na D. 313 Eur, pričom matka za posledných 6 mesiacov dosahuje čistý príjem 1.118 Eur, v možnostiach otca je dosahovať čistý príjem 992 Eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že napriek tomu, že matka naďalej zabezpečuje osobnú starostlivosť, je to ona, ktorá by sa mala podieľať zvýšenou mierou na nákladoch maloletých detí oproti otcovi a otec by sa mal podieľať len podielom vo výške 40-45%, z toho dôvodu súd určil výživné na maloletého A. vo výške 165 Eur, na maloletého C. 145 Eur a na maloletého D. 140 Eur, po právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva.

18. Proti výrokom III., IV., V., VI., VIII., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec a navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uviedol, že celý rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje 117 strán, pričom bol vyhlásený okresným súdom 15.03.2023 a bol doručený elektronicky právnomu zástupcovi otca maloletých detí dňa 12.05.2023. Celé súdne konanie trvalo od 15.05.2020, resp. od 20.05.2020, t.j. po dobu 3 rokov, čo je možné považovať za neúnosný stav, kedy boli porušené jeho právo na zákonný a spravodlivý súdny proces. Po dobu troch rokov mu boli v podstate upierané práva v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti, bol diskriminovaný tým, že najskôr došlo k spojeniu vecí, t.j. k spojeniu ohľadne úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, ako aj rozvodového konania, kde v súvislosti s rozvodom obligatórne súd upravuje práva a povinnosti k maloletým deťom pokiaľ sa týka zverenia maloletých detí, ako aj výživného na maloleté deti.

19. Zložitosť tohto prípadu vyplýva podľa otca, vyjadreného v odvolaní, hlavne z toho, že sa jedná o tri maloleté deti – chlapcov, ktorých matka vytrhla z prirodzeného rodinného prostredia a bez jeho súhlasu odišla s maloletými deťmi do mesta H., ktoré je vzdialené od mesta F. D. okolo 180 km a tým sťažila jeho kontakt s maloletými deťmi, pričom v tomto smere využila možnosť neodkladného opatrenia, ktoré trvalo skoro tri roky ohľadne úpravy práv a povinností k maloletým deťom. Keďže súhlasil s rozvodom manželstva, a v tejto časti je rozhodnutie okresného súdu právoplatné, tak je zrejmé, že je bezpredmetné podávať odvolanie ohľadne zverenia maloletých detí matke maloletých detí do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, a preto využíva zákonnú možnosť opravného prostriedku voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie ohľadne zverenia maloletých detí.

20. Otec uviedol vo svojom odvolaní, že pokiaľ ide o súrodenecké vzťahy nie je možné rozdeliť maloleté deti, ktoré majú navzájom vytvorené súrodenecké vzťahy, pričom striedavá starostlivosť taktiež reálne neprichádza do úvahy, vzhľadom k tomu, že matka detí opakovane odmietla jeho návrhy, aby sa vrátila s maloletými deťmi do F. D., ktoré tu od narodenia vyrastali a kde by mali adekvátne prostredie pre svoj život v rodinnom dome. Teda z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že matka maloletých detí riešila ich vzájomné nezhody, útekem na neznáme miesto, kde sa nepotvrdilo žiadne týranie blízkej osoby z jeho strany a žila najskôr v azylovom centre a následne dvakrát zmenila miesto svojho bydliska. Matka detí sa priznala, že nedokáže užiť maloleté deti, a preto žiadala od rôznych nadácií finančnú

pomoc, ktorá jej bola aj v minulosti poskytnutá. Takisto bolo konštatované, že matka detí, z neznámych dôvodov, necháva maloleté deti bez dozoru, s úplne cudzími ľuďmi, o ktorých on nič nevie, a ktoré jej údajne pomáhajú s výchovou maloletých detí. Zdôraznil, že matka detí odmietla uviesť okresnému súdu mená a priezviská týchto osôb, ktoré deti často spomínajú. Takisto pokiaľ sa týka bývania či už v predchádzajúcom alebo súčasnom byte je preukázané, že matka detí využíva na bývanie byt tretích osôb, ktoré formálne poskytujú matke detí neadekvátne výhody, a to pokiaľ sa týka platenia nájmu. Platby, ktoré matka formálne platí nezodpovedajú trhovým podmienkam nájomných vzťahov v meste H.. To isté sa týka aj motorového vozidla, ktoré mala zabezpečiť právna zástupkyňa matky maloletých detí údajne od svojho klienta, a ktoré je využívané matkou len na základe, že táto platí náklady súvisiace s prevádzkou motorového vozidla. Tieto skutočnosti, ktoré okresný súd žiadnym spôsobom neskúmal a zobral ich len na vedomie, evokujú viaceré otázky týkajúce sa správania matky detí, ktorá dokonca, ako bolo preukázané, filmovala maloleté deti nahé s odôvodnením, že takto sa pohybujú v byte keď majú tzv. „zaparené zadky“.

21. Otec v odvolaní tvrdil, že po dobu troch rokov ako súd prvej inštancie vo veci vykonával dokazovanie niekedy aj neúčelne, jeho snaha bola enormná ohľadne zvrátenia deklarovaného stavu zo strany okresného súdu, resp. zákonného sudcu, ktorý vždy smeroval k presadzovaniu záujmov matky maloletých detí na úkor jeho, čoho dôsledkom je aj predmetné rozhodnutie okresného súdu. Samotný rozsudok je síce rozsiahly, ale okresný súd v tomto rozsudku v podstate cituje výpovede účastníkov konania, svedkov, rozhodnutie odvolacieho súdu, avšak absentuje úplné a vyčerpávajúce konštatovanie, prečo uprednostnil matku maloletých detí pred otcom maloletých detí z hľadiska starostlivosti o maloleté deti. Otec pritom vynakladá úsilie hlavne finančného charakteru na to, by sa mohol kontaktovať s maloletými deťmi, a treba si uvedomiť, že cesta z F. D. do H. a späť trvá vyše 2 hodín s tým, že dĺžka cesty podlieha klimatickým podmienkam, ako aj hustote premávky a dopravným obmedzeniam. Je zrejmé, že každý mesiac musí urobiť 8 jazd, pri ktorých najazdí vyše 1 000 km, pričom súd tieto skutočnosti nezohľadnil vo výške vyživovacej povinnosti a ani nezohľadnil to, že by sa aj matka detí mala podieľať na takýchto nákladoch a pri výpočte výživného vychádzal súd z fiktívnych podkladov, ktoré v meste F. D. nie sú reálne a ani aktuálne, keďže vo F. D. neexistuje žiadny servis pre motorové vozidlá, kde by bola funkcia prijímacieho technika, v ktorom by mohol byť porovnateľný plat takéhoto technika s tým, ktorý uvádza súd vo svojom imaginárnom výpočte jeho možností a schopností dosahovať príjem. Takisto okres F. D. patrí k najmenej rozvinutým okresom v rámci Slovenska, ako aj Banskobystrického kraja a porovnávať neporovnateľné, na jeho úkor, nie je zákonné a správne, ale je vyjadrením účelového postupu okresného súdu, ktorý sa snažil dokázať, že by mohol dosahovať oveľa väčší príjem. Firma, v ktorej pracuje je rodinná tzv. „garážová“ firma ohľadne opráv motorových vozidiel, kde všeobecná kríza ako aj prestarý automobilový park sú charakteristické pre takúto činnosť, pričom okresnému súdu nič nebránilo vykonať dotaz u obdobných opravároch motorových vozidiel, ktorých je viacero v okrese F. D. a kde platy pracovníkov sú porovnateľné s platom, ktorý dosahuje a už z tohto pohľadu je výška výživného, ktorá bola určená takým spôsobom, že by nezostali žiadne finančné prostriedky a došlo by k sťaženiu jeho kontaktu s maloletými deťmi, tak je možno považovať za nejasný a nepreskúmateľný a vytvorený len na základe pseudo podkladov, ktoré nie sú použiteľné pre konkrétny prípad. Okresný súd neskúmal jeho reálne príjmy, vzhľadom na charakter práce, v garážovej rodinnej firme, nemá problém predložiť hoci aj príjmy, daňové priznania za živnosť, ktorá je vedená na jeho otca, u ktorého je zamestnaný, a ktorý so zverejnením daňových priznaní súhlasí. Pozícia, ktorú si osvojil okresný súd pre otca detí „prijímací technik“ nezodpovedá podľa otca realite, nakoľko takúto pozíciu firma nemá zavedenú. V súčasnosti počas dlhodobej PN zamestnanca – automechanika, vykonáva u svojho otca vo firme najmä túto prácu.

22. Otec vo svojom odvolaní za prioritný označil výrok súdu prvej inštancie ohľadne zverenia maloletých detí na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky. Súd pri hodnotení možnosti a schopnosti rodičov detí sa postarať o maloleté deti, dokonca použil kritérium kontrolného znaleckého dokazovania, napriek tomu, že takéto kontrolné znalecké dokazovanie nenavrhol ani matka a ani on. V rozsudku, ktorý je možno považovať podľa odvolateľa z hľadiska chronológie postupu súdu za taký, ktorý zvyrazňuje určité momenty v jeho neprospech a naopak zvyrazňuje postup matky, ktorý však nekorešponduje s objektívnou realitou vo vzťahu k tomu, že táto je osobou, ktorá má vážne nedostatky ohľadne výchovy maloletých detí, na ktoré poukazoval počas celého súdneho konania.

23. Rozsudok ako taký trpí podľa otca vadami, a i „nezainteresovaný čitateľ“ rozsudku môže mať oprávnené pocity, že z tohto rozsudku nie je možné vyjsť, pokiaľ sa týka presnej chronológie, ako sa situácia na okresnom súde vyvíjala a odôvodnenia, prečo celý spor trvá viac ako 3 roky. Podľa odvolateľa

je zrejme, že hlavne ohľadne maloletých detí, ich záujmov doba 3 rokov je v rozpore so všetkými kritériami, ktoré môže súd využívať ohľadne rozhodovacieho procesu. Skoro každé pojednávanie trvalo niekoľko hodín, pričom okresný súd opakovane riešil niektoré záležitosti týkajúce sa maloletých detí na úkor flexibility a rýchlosti rozhodovacieho procesu a takýto proces bol narušovaný aj dĺžkou znaleckého dokazovania. Okresný súd však v konečnom štádiu nepredvolal znalkyňu, ktorá vypracovala kontrolný znalecký posudok, avšak na druhej strane pokiaľ prvý posudok bol do určitej miery v jeho prospech, tak predvolal znalkyňu a na pojednávaní sa riešili veci, ktoré neboli predmetom znaleckého dokazovania. Z jeho iniciatívy sa pred rozpadom manželstva manželia zúčastnili terapie a poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Lučenec u G. K., ktorá o pomeroch manželstva a metódach výchovy detí zo strany matky, aj jeho, má najkomplexnejšie informácie vzhľadom na dĺžku poskytovaného poradenstva. Žiaľ ÚPSVaR Lučenec a ÚPSVaR Veľký Krtíš vôbec nespolicovali napriek jeho výzve a tak podstatné dôkazy ostali nevykonané. Na týchto sedeniach sa rozoberali aj riešenia manželskej krízy, z ktorých pochádzajú aj výroky o „maminke, ktorá dostane liečiky“ a o „zlom a veľmi zlom konci“. Na týchto sedeniach predkladal rôzne spôsoby riešenia manželskej krízy od rozdelenia spoločného domu na dvojgeneračný a oddelené bývanie, striedavú starostlivosť o deti, formálny rozchod, vyporiadanie BSM, až po rozvod a práve tento bol chápaný ako „veľmi zlý koniec“. Matka detí sa vyjadrila o riešení tejto manželskej krízy v tom zmysle, že „dá otca detí zavrieť, pôjde sedieť, vyžerú si to jeho rodičia“, pričom túto verziu prejednávala so svojim známym, ktorý pracuje ako mestský policajt v meste L.. Vymýšľali spolu spôsob, ako ho má vyprovokovať k fyzickým atakom, čo sa jej nikdy nepodarilo. Je to zrejme spôsob rozchodu matky detí s partnermi nakoľko v minulosti sa už obdobným spôsobom - trestným oznámením - s vtedajším partnerom rozchádzala. Po odchode matky zo spoločnej domácnosti táto 6 mesiacov bránila akémukoľvek jeho styku s deťmi. Následne po 6 mesiacoch sa podarilo dohodnúť stretnutie na ulici v H.. Právna zástupkyňa matky navrhla organizáciu a konkrétnu osobu, ktorá bude prítomná pri stretnutí, s čím súhlasil a taktiež požadoval prítomnosť nezávislej osoby, kvôli nedôvere voči matke detí, keďže v minulosti podávala tajne lieky do jeho nápojov a bola by schopná toho aj voči deťom najmä v súvislosti s predchádzajúcimi vyjadreniami o kriminalizácii jeho osoby. Pri ďalších stretnutiach, ktoré sa uskutočnili vždy len na niekoľko minút na ulici v H. bola prítomná pani E. D. z organizácie Rada pre práva dieťaťa, až po rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení, ktoré upravilo jeho stretávanie s deťmi. Pani E. D. takto získala rozsiahle vedomosti o charaktere a povahe oboch rodičov, ako aj o deťoch samotných, ale nemala príležitosť tieto vedomosti odovzdať okresnému súdu.

24. Súd prvej inštancie podľa otca neprihliadol na zhoršujúci sa zdravotný stav detí. V čase odchodu matky do H. boli deti úplne zdravé a ich vývoj zodpovedal ich veku. Po zverení detí do osobnej starostlivosti matky neodkladným opatrením sa u detí objavili rôzne vážne diagnózy u D. histamínová intolerancia, u ostatných detí predispozícia k tejto diagnóze, plochonožie, rôzne psychické vyšetrenia a diagnózy. V súčasnosti sa začína hovoriť o závislosti C. od hrania počítačových hier, pričom už na posledných súdnych pojednávaniach bola snaha zo strany matky obviniť za tento vývoj jeho osobu. Poukázal, že súdom určený a povolený styk s deťmi s ním počas 4 dní z mesiaca versus 26-27 dní, keď deti sú u matky, je logický nezmysel, aby mu bola za vypestovanie závislosti pripisovaná vina. Najstarší syn A. - 10 rokov - má „do dnešného dňa“ problém s artikuláciou a nedokáže vysloviť r. Podľa odseku 91. odôvodnenia rozsudku sa matka detí vyjadrila, že „deti majú vysokú pravdepodobnosť histamínovej intolerancie, s tým, že najhoršie je na tom D.“. Podľa lekárskej správy je faktom, že D. má diagnostikovanú a potvrdenú histamínovú intoleranciu a je nutné mu zabezpečiť zodpovedajúcu diétu. Túto diétu nezabezpečuje ani matka detí ani škôlka, ktorú D. navštevuje. Na okresnom súde matka detí túto diagnózu zľahčovala ako predispozíciu.

25. Okresný súd podľa odvolateľa nerešpektoval želanie detí ostať v jeho osobnej starostlivosti. A. sa takto vyjadril na súdnom pojednávaní pred sudcom, pričom sa sťažoval, že matka ich bije a fyzicky trestá. Opakovane je o tejto vôli detí zotvať u neho záznam aj v znaleckom skúmaní. Pri opakovanom výsluchu detí okresný súd nepreskúmal vôľu detí u koho by chceli v čase po rozvode manželov zostať a takto tento dôkaz zmaril a výsluch detí bol neúčelný. Okresný súd vykonával dôkazy ním predložené tak, aby tieto vyzneli v prospech matky a v neprospech jeho, ktorý tieto dôkazy predkladal. Jednalo sa najmä o videá, v ktorých matka útočí fyzicky alebo psychicky na deti a on v snahe odvrátiť tieto útoky, v krajnej núdzi a reakcii na konanie matky, použije vo vzťahu k matke detí hrubší slovník. Okresný súd vykonal tieto dôkazy takým spôsobom, že na pojednávaní sa tieto dôkazy prejednávali len od času, kedy reagoval na útoky matky detí. Predkladal dôkazy v celom rozsahu, nezostrihané a v kontexte. Podľa odseku 33. odôvodnenia rozsudku kolízny opatrovník navrhol deti zveriť do osobnej starostlivosti matky.

Jedná sa o kolíznú opatrovníčku, ktorá deti ani v jednom prípade nevidela. Nevykonala žiadne šetrenie v jeho, ale ani v matkinej domácnosti. Prípád má zverený krátko a počas tejto doby ani reálne nemala čas oboznámiť sa so spisom. Časové hľadisko zverenia detí matke podľa neodkladného opatrenia je spôsobené dĺžkou pojednávania o rozvode na okresnom súde a nie je možné, aby sa takto vytváral priestor pre rozhodnutie. Kolízná opatrovníčka bola celý čas na pojednávaní prípadu v pojednávacej miestnosti, kedy počas pojednávania sudca niekoľkokrát prejedukoval svoje rozhodnutie, čím mohla byť kolízná opatrovníčka výrazne ovplyvnená. Jedná sa napríklad o výzvu smerom k jeho osobe zo strany okresného súdu, aby sa vyjadril k dôkazu, ale „je jedno čo povie, súd je rozhodnutý a rozhodnutie súdu to už nezmení“.

26. Otec v odvolaní tvrdil, že v konečnom dôsledku je rozsudok súdu prvej inštancie napriek jeho rozsahu nejasný a nepreskúmateľný a trpí arbitrárnymi vadami z hľadiska toho, akými úvahami sa zaoberal súd z hľadiska objektívnosti rozhodovacieho procesu, keď nezohľadnil pri svojom rozhodovaní nasledovné kritériá: - matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť a bez vedomia a súhlasu otca maloletých detí spolu s deťmi odišla do krízového centra v meste H., - oprávnenosť pobytu matky v krízovom centre z dôvodu, ktorý uviedla sa nepotvrdila, - maloleté deti žili predtým v stabilizovanom rodinnom prostredí v rodinnom dome vo F. D., kde mali všetky predpoklady na živobytie a rozvoj ich osobnosti, zariadenia, školy a pod., - matka do dnešného dňa bráni deťom v styku s ním pod rôznymi zámienkami alebo autoritárskym správaním, („prídeš pre deti v sobotu alebo vôbec“). Matka nedovolí deťom s ním počas týždňa telefonovať (mimo súdom určeného styku), a rovnako tak so starým otcom cez telefóny, ktoré im zabezpečil. Telefóny detí sú počas pobytu v H. väčšinou vypnuté. Samotné odvolanie je zákonným prostriedkom z jeho strany využiť svoje zákonné práva a nesúhlasit s rozhodnutím okresného súdu ohľadne zverenia maloletých detí, ako aj iných výrokoch, ktoré boli napadnuté a zjednať nápravu, pričom je pravdou, že čas ako taký, ktorý plynie, vyhovuje matke maloletých detí na základe toho, že neustále platí neodkladné opatrenie s tým, že neodkladné opatrenie by malo platiť do právoplatnosti rozhodnutia súdu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pod sp. zn. 13P/51/2020, kde v čase vydania neodkladného opatrenia nedošlo k spojeniu konania, pretože k spojeniu konania došlo až 15.07.2020, t.j. po vydaní neodkladného opatrenia a teda nie je zrejmé, či neodkladné opatrenie stratilo platnosť právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva alebo trvá až do právoplatného ukončenia konania ohľadne rozvodu manželstva. To sa týka napr. aj výživného pre maloleté deti, keď podľa neodkladného opatrenia by mal platiť výživné vo výške 240 Eur, ale podľa rozsudku zo dňa 15.03.2023 je to už oveľa vyššia suma, keďže súčet predmetných súm predstavuje 430 Eur, čo je takmer dvojnásobná suma. Rozsudok súdu prvej inštancie má zrejme za následok ho finančne ruinaovať a tým ho odradiť od aktívneho kontaktu s maloletými deťmi, resp. v tomto smere nie sú zohľadnené žiadne aktivity otca detí počas stretávania sa s deťmi, keď v priebehu mesiaca je to v podstate doba 5 dní, t.j. 1/6-ina v mesiaci, a je zrejmé, že okrem nákladov na používanie motorového vozidla vynakladá úsilie ohľadne maloletých detí, a to kupovaním potrebných vecí, stravovaním a pod., pričom výživné nemá slúžiť na zlepšenie finančnej situácie matky maloletých detí z hľadiska jej osobného prospechu, ale výlučne na výchovu a výživu maloletých detí, keďže matka poberá rodinné prídavky, ako aj daňový bonus. Nevzdáva boj o maloleté deti a verí, že čas ukáže kto mal pravdu, a kto sa lepšie dokáže postarať v každom štádiu o maloleté deti s tým, že možno vyčítať matke detí, ktorá uprednostnila svoje osobné záujmy pred záujmami maloletých detí a ponuku okresného súdu, aby sa presťahoval do H. možno pokladať za utopistickú, pretože ak by to aj urobil, tak je zrejmé, že matka detí by sa okamžite presťahovala do iného mesta, pričom má rodinné väzby vo F. D. a aj z hľadiska starostlivosti o otca, ktorý je vážne chorý a prácu v rodinnej firme, v ktorej aj jeho príjem môže byť limitovaný tým, že každý druhý piatok v mesiaci, pokiaľ sa realizuje stretnutie s maloletými deťmi, v podstate od obeda už nemôže pracovať a takisto nemôže pracovať ani v sobotu a tým dosahovať väčší zárobok.

27. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Otec vo svojom odvolaní namietal prioritne neprimeranú dĺžku konania. Čo sa týka dĺžky konania, táto bola spôsobená jednak pandémiou, počas ktorej bol vyhlásený núdzový stav, vplyvom ktorého boli prerušené pojednávania a taktiež vyhotovením dvoch znaleckých posudkov, pričom na 2. znalecký posudok sa čakalo 1 rok. Neprimeraná dĺžka konania bola spôsobená aj neúmerným počtom podaní zo strany otca a nutnosťou ich prešetriť. Tieto sa následne preukázali ako nepravdivé a zavádzajúce. Pokiaľ otec uvádza, že v dôsledku dĺžky konania sa mu deti odcudzili, tak uvedené tvrdenie nie je pravdivé, nakoľko deti majú s otcom vybudovaný prirodzený vzťah, čo dokazujú aj oba znalecké posudky a taktiež na súdnom pojednávaní dňa 22.4.2022, na ktoré boli predvolané

všetky tri maloleté deti na výsluch, bolo preukázané, že deti majú vybudovaný rovnako vzťah ku matke ako aj k otcovi, a že tieto vzťahy neboli s odstupom času narušené. Dementovala tvrdenie otca, že mu boli upierané práva v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti teda mal byť diskriminovaný, pretože bol v styku s deťmi počas celej doby trvania súdneho konania, styk nariadený súdom v neodkladnom opatrení bol platný počas celej doby pojednávania a bol dodržaný, taktiež v súčasnosti sa styk uskutočňuje podľa nariadenia. Na informatívnom stretnutí rodičov, ktoré bolo vyvolané návrhom otca na výkon rozhodnutia bolo tiež preukázané, že styk sa realizoval pravidelne v súdom určenom čase, ako aj nad rámec, tiež bolo preukázané, že otec aj napriek možnosti styku mimo tento čas ho viackrát nevyužil a odmietol ho.

28. Matka vo vyjadrení odmietla tvrdenie otca, že ju požiadal, aby sa vrátila s deťmi do spoločného domu vo F. D.. Nezhody medzi manželmi neriešila tým spôsobom ako je uvedené v odvolaní, teda že „doslova ušla na neznáme miesto“, ale dlhodobo v manželskej poradni od r. 2017 a následne po tom, ako sa spolužitie stalo neznesiteľné, ju z dôvodu ochrany maloletých detí pred toxickým prostredím umiestnil úrad práce, sociálnych vecí a rodiny do Zariadenia núdzového bývania v I. H. H.. Tak, ako to okresný súd viacnásobne uviedol, nebola to ona, ktorá si vybrala uvedené zariadenie, ale bol jej poskytnutý úradom práce. Napriek tvrdeniu otca nikdy a nikde neuviedla, že nie je schopná užiť maloleté deti, práve naopak, vždy konala tak, aby bolo o maloleté deti riadne postarané. Spočiatku jej v ťažkej životnej situácii, ktorú otec maloletých detí neustále sťažoval a „dodnes“ sťažuje, poskytla pomoc charita ako aj Nadácia J&T, a to pri prenájme bytu v H. v roku 2020. Postupom času musela riešiť aj spôsob zabezpečenia dopravy maloletých detí do MŠ a ZŠ, a to z toho dôvodu, že otec odhlásil motorové vozidlo Škoda Yeti (ďalej aj len „OMV“), na ktorom vozila maloleté deti do/z MŠ-ZŠ (OMV patrí do BSM, ale je napísané na otca) z evidencie. Keďže doprava autobusmi bola pre deti veľmi vyčerpávajúca, v ich záujme sa snažila zabezpečiť iné motorové vozidlo napriek tomu, že ich stálo pred zariadením. Aj v tejto ťaživej situácii dostala pomoc a bolo jej zapožičané motorové vozidlo Renault Megane, keďže napriek návrhu na dohodu o užívaní majetku v BSM sa otec nechcel dohodnúť. Je si vedomá toho, že cieľom otca bolo dostať ju do situácie, kedy sa psychicky aj finančne zrúti a nehľadel pri tom ani na svoje deti, ktoré jeho správanie najviac zasiahlo.

29. Nie je pravdou, podľa matky, že z neznámych dôvodov nechávala maloleté deti bez dozoru s úplne cudzími ľuďmi, ktorí jej pomáhali s výchovou, ale pravdou je, že pre deti v prípade ľahkého priebehu choroby, ktorý vylučoval umiestniť ich do MŠ a ZŠ zabezpečila dozor s rodinnou priateľkami G. a M., ktoré deti strážili a nie vychovávali. Musela totiž pracovať, aby zabezpečila príjem rodiny, keďže výživné, ktoré jej bolo poskytované v nevyhnutnej miere nepostačovalo na pokrytie výdavkov. V prípade, ak boli deti vážne choré starala sa výlučne ona. Poukázala na to, že v prípade troch detí, ak sa jeden nakazí, tak ochorejú postupne všetky, a to často krát aj dookola. Takýto spôsob dozoru však zabezpečovala len na začiatku trvania zamestnania v K. I. D. H. pre udržanie si zamestnania a pravidelného príjmu v roku 2021 a následne sa o maloleté deti starala samostatne, keďže zamestnávateľ bol spokojný s jej prácou a umožnil jej flexibilný pracovný čas. Tvrdenie otca, že využíva prenájom bytu na bývanie tretích osôb, kde jej tieto osoby formálne poskytujú neadekvátne výhody, čo sa týka platenia nájmu nie je pravdivé. Jedná sa o ďalšie očierňovanie zo strany otca maloletých a ani si nevie predstaviť, čo subsumuje pod pojem neadekvátne výhody. V tomto kontexte uviedla, že by nikdy neohrozila bývanie maloletých detí „neadekvátnymi výhodami“ hlavne za tých okolností, že byt jej prenajali za veľmi dobrých podmienok. Rovnako nie je pravdou, že maloleté deti natáčala nahé s odôvodnením, že takto sa pohybujú po byte, keď majú tzv. „zaparené zadky“, ale pravdou je, že práve otec tieto maloleté deti nahrával na videozáznam, ktorý on sám predložil okresnému súdu ako dôkaz, a teda vlastné deti doložil nahé do súdneho spisu.

30. Tvrdenie otca, že okresný súd pri zisťovaní jeho príjmov vychádzal z fiktívnych podkladov, matka označila vo svojom vyjadrení za nepravdivé, pretože aj obyčajný distribútor náhradných dielov motorových vozidiel v tomto regióne má čistý príjem okolo 1 000 Eur. Otec od počiatku svojimi tvrdeniami zavádzal okresný súd, čo sa aj v rámci dokazovania preukázalo. Vyše 20 rokov pracuje v rodinnej firme J. B. - G., pričom už na začiatku ich spolužitia dosahoval čistý príjem 1 000 Eur + stravné lístky + odmeny. Pojem „garážová“ firma sa v poňatí firmy J. B. - Mobiltechna s týmto označením nezhoduje, nakoľko majiteľ firmy J. B. (otec otca maloletých detí) podniká ako živnostník už od roku 1990 a zaoberá sa autoservisom, pneuservisom, lakovaním motorových vozidiel, servisom klimatizácií v automobiloch, predajom náhradných dielov do automobilov, motoriek, bicyklov, poľnohospodárskych strojov, doplnkového sortimentu pre vozidlá a strojného zariadenia, tiež sa zaoberá výrobou kľúčov a autokľúčov, kódovaných ovládačov a inými. Firma sa nachádza priamo v meste F. D., podnikateľskú

činnosť vykonáva celá rodina B. - matka, otec a brat otca maloletých detí a to na pozemku o rozlohe viac ako 2 000 m², na ktorom sú vybudované budovy stará predajňa, servis + 3 veľké garáže, v ktorých sú minimálne 3 zdvihové zariadenia na opravu áut, taktiež nová budova s novou predajňou a kanceláriou pre účtovníka firmy, nad ktorými je na poschodí vybudovaný veľký priestranný 4 izbový byt s kuchyňou, dvoma kúpeľňami a balkónom. Nie je žiadna pochybnosť o tom, že otec disponuje s dostatočným množstvom finančných prostriedkov na úhradu výživného vo výške určenej súdom tak pred ako aj po rozvode manželstva, nakoľko otec maloletých vykonáva všetky činnosti rodinnej firmy a jeho reálne príjmy sú priznané len do výšky minimálneho zárobku, avšak príjem v hotovosti ako podiel na zisku celej rodinnej firmy je oveľa vyšší. Dôkazom vyššie uvedených skutočností je aj protichodné tvrdenie otca, kde sa na jednej strane odvoláva voči výške výživného na tri maloleté deti celkom 450 Eur mesačne, ktoré by malo byť pre neho likvidačné, ale na strane druhej žiada deti do svojej starostlivosti, pričom na pojednávaní osobne odsúhlasil výšku výdavkov na maloleté deti, ktoré predložila okresnému súdu, a to v sume 1 280 Eur. V prípade zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti však žiadal určiť výživné len v minimálnej sume, teda vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, a to na všetky tri deti, pričom zostatok by musel dorovnať. Z uvedeného vyplýva, že jeho príjmy sú neporovnateľne vyššie ako uvádzal.

31. Podľa matky nie je pravdou ani to, že bránila otcovi v styku s maloletými deťmi 6 mesiacov a ani to, že otec sa s maloletými deťmi stretol až po 6-tich mesiacoch na ulici v H. na pár minút. Styk otca s maloletými deťmi sa po odchode zo spoločnej domácnosti dňa 12.05.2023 až do vydania neodkladného opatrenia o styku zo dňa 21.10 realizoval dňa 18.06.2020 v čase 15:30-19:30 - styk v H. za účasti tretej osoby, dňa 04.07.2020 - dohodnutý termín styku otec zrušil, dňa 17.07.2020 - zaslaný list právnomu zástupcovi otca J. N. - žiadosť o spoluprácu pri dohode o styku, dňa 22.08.2020 v čase 10:00-19:00 - styk realizovaný v H. za účasti tretej osoby - otec styk ukončil predčasne už o 15:00, dňa 27.08.-29.08.2020 dohodnutý styk na tri dni vo F. D. otec zrušil bezdôvodne, dňa 28.08.2020 - deti boli s ňou vo F. D. v spoločnom dome - otec bol oboznámený s prítomnosťou detí, ale za deťmi neprišiel, dňa 18.09.2020 - dohodnutý styk v H. - zrušený kvôli chorobe detí, dňa 04.10.2020 - styk v H. celý deň, dňa 13.10.2020 - návrh styku z jej strany- otec ho neprijal.

32. Pokiaľ ide o zdravotný stav maloletých detí, matka na rozdiel od otca uviedla, že tým, že boli maloleté deti odbremené od dennodenných atakov zo strany otca, ktoré deti priamo prežívali, sa upokojili, čo sa odzrkadilo aj na ich psychickej pohode. Uvedené tvrdenie uviedla aj pani vedúca v zariadení I. v prehlásení adresovanom súdu. Zdravotný stav detí sa zhoršoval počas stykov u otca, kedy im otec podával nevhodnú stravu a taktiež neboli vhodne oblečené. Je pochopiteľné, že otec mal záujem sa deťom zapáčiť a doprial im to, čo nemohli jesť (hlavne maloletý D.), avšak týmto im spôsoboval zbytočné zdravotné problémy. U maloletého D. sa pravidelne po styku u otca objavovali prvé príznaky histamínovej intolerancie - výsev po nohách a neskôr po celom tele, na základe čoho bola s maloletým na imunologickom vyšetrení, na ktorom bola zistená vysoká pravdepodobnosť histamínovej intolerancie. Vyšetrení boli aj A. a C.. Je preukázané, že histamínová intolerancia sa vytvára u detí hlavne na psychickej báze a je sprievodným javom rozvodového a porozvodového stresu dopadajúceho na deti. Tým, že sú deti vystavované vysokému stresu, ich organizmus reaguje takýmto spôsobom. Následne, po opadnutí príčin sa tieto príznaky upokoja a ustanú. Samozrejme je nutné dodržiavať stravovací režim, aby uvedená intolerancia nenarušila každodenný život. Ploché nohy boli diagnostikované priebežne počas vývinu detí, pričom takýto stav je bežný v prípade, ak jeden z rodičov trpí týmto problémom (otec má ploché nohy). Oneskorený vývin maloletého A. sa prejavil v druhom ročníku ZŠ, čo riešila vyšetrením u špeciálneho pedagóga. Tento stav je aj dôvodom zlej výslovnosti hlásky „r“. Následne pravidelne dbala o to, aby poučenia pedagóga aplikovala do praxe, na základe čoho sa podarilo stav maloletého A. stabilizovať. O uvedenom sú doložené záznamy do súdneho spisu. V súčasnosti je maloletý v poriadku a dosahuje omnoho lepšie výsledky, ako sa predpokladalo. Závislosť na hrách a herných konzolách, tabletoch či telefónoch otec pestuje u všetkých detí od začiatku realizácie styku vo F. D., ktorý prebieha nielen počas 4 dní v mesiaci, ako sa uvádza v odvolaní, ale aj polovicu všetkých prázdnin počas celého roka a 2x za týždeň prostredníctvom videohovorov, ktorých podstatou je v prevažnej miere hranie hier a pozeranie videí (v spise sú doložené audio a videozáznamy z videohovorov). Počas spolužitia v spoločnej domácnosti hry na herných konzolách ani tablete neboli u detí povolené vzhľadom k ich nízkemu veku (1r., 4r.,7r.), pričom dnes majú všetky tri deti u otca vo F. D. svoje mobily, tablety, herné konzoly. U nej majú len hernú konzolu, na ktorej sa hrávajú občasne, 2-3x za mesiac, keďže deťom zabezpečuje tak pestrý program, že nemajú potrebu sa na tejto konzole hrať. Pokiaľ otec uvádza, že kolízny opatrovník nevykonával riadne šetrenia, tak k uvedenému uviedla, že ÚPSVaR prešetril

niekoľkokrát pomery maloletých detí, a to v r. 2020 v Zariadení núdzového bývania v I., tiež v novembri 2021 v domácnosti v H., a naposledy v júni 2023 taktiež v H.. Všetky podania otca, ktoré boli prešetrované sa ukázali ako neodôvodnené. Bolo potvrdené, že deti sú v jej starostlivosti spokojné, majú zabezpečené všetko potrebné pre ich zdravý fyzický ako aj sociálny vývin. Poukázala na to, že neustále opakujúce sa tvrdenia otca, že maloleté deti matka fyzicky trestá boli vyvrátené, a to posudkami z roku 2021 a 2022. Tieto tvrdenia sa nepotvrdili ani v rámci šetrenia kuratelou a ani lekármi a dokonca tieto tvrdenia otca popreli v rámci výsluchu aj samotné deti.

33. Matka vo svojom vyjadrení zvýraznila, že všetky ňou uvedené skutočnosti boli predmetom rozsiahleho dokazovania a bolo preukázané, že práve otec je ten, ktorého správanie vedie k pochybnostiam, pretože je schopný vedome sťažovať životné podmienky svojim deťom, a to nielen neustálym nahrávaním a vyhotovovaním množstva videozáznamov a audiozáznamov, ktorými zahlcoval súdny spis ako aj iné inštitúcie (ÚPSVaR a PZ SR), ale aj priamo neschopnosťou zabezpečiť potrebné materiály na prípravu do školy (otec nemal Edupage), podávaním nevhodnej stravy, hraním hier pre vek 18 rokov a ich neustálym stresovaním. Napriek tvrdeniam otca o jej neustálom sťahovaní, ktorým má maloletým deťom vytvárať stresujúce podmienky, uviedla, že nemá v úmysle sa opakovane sťahovať, má stabilnú prácu, stabilné bývanie, stabilný príjem, deti majú stabilnú školu aj škôlku (maloletý A. je prijatý do ZŠ O., takže budúci rok už budú chodiť spoločne do ZŠ a MŠ O.). Pokiaľ sa aj sťahovala, bolo to vždy do lepších a vhodnejších podmienok. V súčasnosti už majú deti samostatnú detskú izbu, sú stabilizované, majú svojich kamarátov, krúžky, chodia do priestorov jednej budovy. Prostredie maloletých detí zlepšovala vždy podľa svojich možností a majetkových pomerov, pričom poukázala na to, že všetky veci patriace do BSM užíva otec maloletých detí a ona musela všetko opätovne zabezpečiť. Často sa stalo, že jej otec neposlal ani oblečenie pre deti, ani detský kočík. Bolo to veľmi náročné obdobie, ktoré za pomoci dobrých ľudí, aj napriek nepriazni zo strany otca, zvládla. Maloleté deti sú to šťastné a spokojné. Na druhej strane sa v rámci konania preukázalo, že otec nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, dokonca nebol schopný si zabezpečiť ani Edupage, aby mal informácie o škole a neustále ju atakoval svojimi požiadavkami, Taktiež nie je schopný zabezpečiť adekvátne prostredie na výchovu maloletých detí, nechal schátrať aj spoločný domov a od ich odchodu býva u svojich rodičov. Tak, ako uviedol aj okresný súd, otec týmto konaním znemožnil maloletým deťom bývať v priestoroch, ktoré im boli známe.

34. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na argumentoch uvádzaných vo svojom odvolaní.

35. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca v napadnutých výrokoch III., IV., V., VI., VIII., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., a v súvisiacich výrokoch XVII. a XVIII. nie je dôvodné, preto ho v týchto napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

36. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV. ÚS 252/2004, I. ÚS 50/2004, II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak

by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z § 387 ods. 3, umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

37. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP.

38. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku je koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Len na zdôraznenie vecnej správnosti záverov súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje za podstatné sa potom vyjadriť osobitne len k niektorým odvolacím dôvodom otca, v ostatnom poukazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

39. Otec sa podaným odvolaním domáhal zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie rozhodnutie. V konaní vo veci rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom navrhol ich zverenie do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matky vo vzťahu k maloletým deťom. Styk matky s maloletými deťmi navrhol upraviť tak, aby bolo zachované právo matky na rovnocenný styk s maloletými deťmi. Ťažiskom odvolacích námietok otca bola skutočnosť, že matka nie je spôsobilá a schopná sa o maloleté deti riadne postarať a zabezpečiť im potrebnú starostlivosť (necháva maloleté deti pod dozorom cudzích osôb, nevie ich finančne zabezpečiť, počas jej starostlivosti sa zhoršuje zdravotný stav maloletých detí). Rovnako, otec poukazoval na postoje maloletých detí, najmä maloletého A., ktorý má, podľa otca, záujem byť zverený do jeho osobnej starostlivosti, pričom súd prvej inštancie ani neodôvodnil vo svojom rozhodnutí, prečo je osobná starostlivosť matky pre maloleté vhodnejšia ako tá jeho.

40. K uvedeným námietkam otca odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa mimoriadne dôsledne a náležite vysporiadal so všetkými námietkami otca, nakoľko tieto boli z jeho strany prezentované aj pred súdom prvej inštancie. Súdom prvej inštancie bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, všetky dôkazy v konaní vyhodnotil súd prvej inštancie jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. Ak otec namietal v odvolaní nevykonanie výsluchu znalca, ktorý vypracoval znalecký posudok, tak odvolací súd vyhodnotil postup súdu prvej inštancie v súlade s § 208 ods. 3 CSP, zvolený procesný postup súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil v ods. 143 rozsudku (čl. 1754 spisu) a vysporiadal sa s námietkami otca týkajúcimi

sa formálnych nedostatkov znaleckého posudku a pri svojom rozhodnutí riadne zohľadnil jeho závery (aj tie v prospech otca maloletých detí), a konštatoval, že predmetný znalecký posudok „nemá žiadne formálne nedostatky“, preto ho nebolo potrebné doplniť výsluchom znalkyne. Vo vyvolanom odvolacom konaní potom nemal odvolací súd na základe odvolacej argumentácie otca dôvod na odklon od záverov súdu prvej inštancie v tejto rovine.

41. V otázke zverenia maloletých detí okresný súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil závery oboch znaleckých posudkov vypracovaných v konaní – H. L. G., H. a znaleckou organizáciou - FORENSIC EXPERTS znalecká organizácia, s.r.o., názory maloletých detí a výsledky ďalšieho rozsiahleho dokazovania listinnými dôkazmi. Zodpovedaniu otázky koho starostlivosť o maloleté deti je v súlade s najlepším záujmom maloletých detí sa venoval v odseku 146. svojho rozhodnutia, pričom odvolací súd dodáva, že otázka zverenia maloletých detí, nie je otázkou odbornou, ale právnym posúdením veci a tieto skutočnosti súd hodnotí z hľadiska ostatných dôkazov vykonaných v rámci konania. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého za existencie rovnocenného vzťahu maloletých detí k rodičom, ako aj ich rovnakej schopnosti postarať sa o maloleté deti, bolo potrebné prihliadnuť na prevažujúci počet „plusových“ bodov vo vzťahu k osobnej starostlivosti matky, ktorá sa celý život o maloleté deti starala, nemá na rozdiel od otca tendenciu znehodnocovať rolu druhého rodiča, podryvať jeho autoritu, nevystavuje na rozdiel od otca maloleté deti intrapsychickému konfliktu a to formou nepriamej agresie, je otvorená spolupráci s otcom a odborníkmi na rozdiel od otca, pristupuje zodpovedne k plneniu si školských povinností maloletých detí, má osobnostné predpoklady zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti, deti k nej majú pozitívny vzťah, je schopná sa dohodnúť na výchove a starostlivosti o maloleté deti, opakovane uprednostnila záujmy maloletých detí pred svojimi. „Plusové“ body otca videl okresný súd v tom, že ostal žiť v meste pôvodného bydliska maloletých detí, žije so starými rodičmi maloletých detí, ktoré k nim majú pozitívny vzťah, otec pracuje v rodinnej firme, čo mu môže vytvárať z časového hľadiska lepší predpoklad zvládania nepriaznivého zdravotného stavu maloletých detí, má osobnostné predpoklady na osobnú starostlivosť o maloleté deti, na výchovu maloletých detí nepoužíval telesné tresty. V aktuálnom stave konania je však podľa odvolacieho súdu už takmer irelevantné, že maloleté deti vyrastali v meste F. D., kde mali vytvorené väzby a to vzhľadom na dĺžku pobytu maloletých detí mimo tohto mesta. Pokiaľ sa otec snažil zvýrazniť vhodnosť svojej starostlivosti návratom detí do ich pôvodného rodinného prostredia, odvolací súd pripomína, že otec nežije v pôvodnej domácnosti maloletých detí, čo však bez ďalšieho neznamena, že maloleté deti nemajú vytvorené väzby k aktuálnej domácnosti otca, a už vôbec, že by im táto domácnosť bola cudzia. Maloleté deti v tejto domácnosti trávajú čas v rámci styku s otcom, a k pocitu „domova“ prispieva aj fakt, že táto je zdieľaná otcom so starými rodičmi maloletých detí. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie a so zohľadnením doby odvolacieho konania, si dovoľí odvolací súd tvrdiť, že maloleté deti najmä C. a D. vzhľadom na ich vek a porovnanie dĺžky ich života v jednom a druhom meste majú silnejšie väzby vytvorené v aktuálnom prostredí, navštevujú tu školské zariadenia, krúžky, majú tu okruh kamarátov, centrum svojich záujmov.

42. Vo vzťahu k želaniu maloletých detí ostať v osobnej starostlivosti otca, najmä maloletého A., na ktoré poukazoval otec, odvolací súd v prvom rade uvádza, že právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú, je jeho nepopierateľným právom. V konečnom dôsledku však posúdenie záujmu dieťaťa prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho za danej situácie vhodné a čo nie (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp.zn. III.ÚS 707/04, IV.ÚS 288/04, III.ÚS2150/07, I.ÚS 3082/10). Nemožno totiž pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor maloletého dieťaťa bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdu (len primerane a podporne a z eurokonformného postupu sa poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci I.ÚS 268/02). Súd prvej inštancie opakovane zisťoval názor maloletých detí (súd, kolízny opatrovník, znalecké dokazovanie), pričom v jeho postupe odvolací súd nezistil otcom vytýkaný nedostatok, ktorý mal spočívať v neskúmaní ich vôle, s ktorým rodičom by chceli zostať po rozvoze manželstva. Súd prvej inštancie sa podľa zistení odvolacieho súdu dostatočne vysporiadal v odseku 145. napadnutého rozsudku so všetkými prezentovanými názormi maloletých detí, rovnako aj s ich zmenami v priebehu konania, pričom odvolací súd mal za to, že vyhodnotenie okresného súdu v tejto rovine je vecne správne, preto naň odkazuje cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP.

43. Odvolací súd považuje na tomto mieste za podstatné uviesť, že pokiaľ na podporu svojich tvrdení poukazoval primerane a podporne, z eurokonformného prístupu na judikatúru cudzieho štátu, tak

takýto postup nie je rozporný ani s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. so závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 48/2018, v zmysle ktorých „....Aj keď judikatúra súdov iných štátov je pre slovenské právne prostredie nepoužiteľná, ústavný súd poukázal na uvedené rozhodnutie českého súdu preto, lebo sa s ním stotožňuje, preberá ho, a predovšetkým ho považuje za ústavne konformný výklad ustanovenia“.

44. Odvolací súd na tomto mieste pre odstránenie akýchkoľvek pochybností poukazuje na vývoj názoru maloletých detí k osobnej starostlivosti oboch rodičov, nielen maloletého A. a konštatuje, že postupom okresného súdu boli jednoznačne dodržané participačné práva maloletých detí tak, ako to má na mysli zákon o rodine. Pri prvom zisťovaní názoru sa maloletý A. pred kolíznym opatrovníkom vyjadril, že mu je s matkou dobre a za otcom mu smutno nie je; maloletý C. uviedol, že s matkou mu je dobre a za otcom mu smutno nie je, nakoľko ho bol už aj pozrieť (správa kolízneho opatrovníka zo dňa 08.07.2020, čl. 845 spisu). Názor maloletého A. bol zisťovaný aj na pojednávaní dňa 16.12.2020 bez prítomnosti rodičov a právnych zástupcov zákonným sudcom v prítomnosti kolízneho opatrovníka. Zo zápisnice z pojednávania (čl. 552 rub spisu) vyplýva, že „Žije v H., je mu tam dobre. Žije s mamou s C. a D.“; „Oco chodí pre nich, vždy sa teší do F. D., že sa tam bude hrať, teší sa aj naspäť za mamou.“ G. A. čiastočne sprostredkoval pri zisťovaní názoru aj správanie, pocity a vzťah maloletého D. a C. k situácii v rodine tak, ako ich vnímal on „D. býva smutný, keď má ísť do F. D., C. plače zase za otcom. On (A., poznámka odvolacieho súdu) nie, neplače ani za mamou ani za otcom“; „Lepšie sa mu páči vo F. D.. Spomínal hračky, spomínal, že škola tu bola lepšia, spomínal kamaráta I.. Uviedol tiež, že mu otec v utorok a v stredu telefonuje, hrá sa s hračkami, ktoré mu otec poslal napr. s legom, chcel by bývať skôr vo F. D. s otcom. Oco sa mu páči viac a podľa jeho názoru aj ostatným bratom, lebo ich nebije. Jemu sa tiež viac páči oco, okrem otca mu z D. nikto nechýbal. Na doplňujúcu otázku doplnil potom aj toho kamaráta I., doplnil aj deda aj babku Tvrdí, že povedal matke, že by chcel ísť za nimi. Matka povedala, že nemôže. Mamu by chodil pozerat' v prípade, že by teda býval vo F. D.. Najmä kvôli tomu, aby chodil do triedy s I.. Matka mu povedala, že musí ostať u nej, on však prišiel na to, že to nechce.“

45. Zo znaleckého posudku č. 14/2021 vypracovaného ustanovenou súdnou znalkyňou PhDr. Zuzanou Mičkovou, PhD. vyplýva podľa zistení odvolacieho súdu vnímanie oboch rodičov všetkými tromi maloletými deťmi emocionálne pozitívne. Súdna znalkyňa uviedla, že aktuálne je kompenzačné prnutie na matku, obavy o absenciu kontaktu s otcom vytvárajú neurotický terén najmä u A. a C., keďže sociálny rozmer vzťahu vzhľadom k veku oboch chlapcov naplňa predovšetkým otec. D. je zatiaľ emočne výraznejšie fixovaný na matku (emocionálne puto ešte prostredníctvom orálnej fázy vývinu). Otec však pre neho predstavuje zdroj radosti a hravosti (čl. 723 spisu). Zo záverov znaleckého posudku ustanovenej súdnej znalkyne rovnako vyplýva, že „Všetky maloleté deti vnímajú matku i otca ako silné vzťahové osoby. Obaja rodičia (osobitne) predstavujú zdroj istoty a bezpečia. Preferencia rodiča sa vyskytuje v spojení s atmosférou domova nie s emocionálnym vzťahom“ (bod 5 znaleckého posudku, čl. 726 spisu).

46. Na pojednávaní dňa 22.04.2022 okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v rovine odvolacieho prieskumu zistil, že okresný súd opätovne zisťoval názor maloletých detí bez prítomnosti právnych zástupcov, ale istú časť za prítomnosti ich rodičov a kolízneho opatrovníka, a zistil, že maloleté deti okamžite interagujú s obidvoma rodičmi, v ich prítomnosti sú spontánne a prirodzené. V neprítomnosti rodičov sa správali rovnako spontánne, popisali krúžky a záujmovú činnosť, ktorú navštevovali (plávanie, karate, lego krúžok). Popísali jedlo, ktoré preferujú, vedeli uviesť jedlo, ktoré nemôžu jesť. Uvádzali, že chodia s matkou na výlety, s otcom chodia na chatu, popisali spôsob starostlivosti matky o ne v čase ich choroby. Ak matka v tejto situácii musí ísť do práce, starajú sa o ne J., G., alebo M., kedy neboli zo strany maloletých detí popísané žiadne výhrady k tomuto spôsobu starostlivosti. Vedeli, že idú k otcovi (na víkend, poznámka odvolacieho súdu), tešia sa vždy, keď idú k otcovi, takisto sa vždy tešia, keď idú naspäť (čl. 1355 spisu).

47. Z obsahu spisu vyplýva, že pri vykonávaní kontrolného znaleckého posudku bol zisťovaný názor všetkých troch maloletých detí aj rozhovorom, položením priamych otázok zameraných na preferenciu osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, následne boli ich odpovede vyhodnotené aj pri zohľadnení ďalších metód znaleckého dokazovania v záveroch znaleckého posudku. Pokiaľ ide o názor maloletého A., na priamu otázku S kým chceš bývať? vyjadril „Hlavne s ockom.“, a na otázku Prečo s ockom? „Lebo maminka na nás kričí hlasno“. Z 5. bodu záveru znaleckého posudku znaleckej organizácie (čl. 1430 spisu) vyplýva, že maloletý A. vyjadril silnejšiu citovú väzbu k svojej matke, pretože matka

pravdepodobne saturuje jeho vývinové potreby. Možno u neho konštatovať narušenú rodinnú identitu (necíti sa byť pevne zaradený a dôležitý v rodine). Je už sformovaný koncept neúplnej rodiny (otec a dvaja mladší súrodenci maloletého), pričom brata C. považuje za najdôležitejšiu osobu v rodine. Seba a matku, ku ktorej má intenzívny a určujúcu vzťah, do takto chápanej rodiny nezahrnul. V inom rodinnom koncepte vníma všetkých členov svojej jadrovej rodiny obidvaja rodičia a všetky tri deti. V takomto koncepte seba samého vníma v najdôležitejšej pozícii v rodine. Vyjadril blízky vzťah s matkou a bratom C.. Vníma disharmónie až antagonizmy medzi rodičmi a povahovú blízkosť matky a mladších bratov. On sám má povahovo skôr bližšie k matke.

48. Maloletý C. sa pri rozhovore k veci so súdnou znalkyňou (čl. 1425 spisu) na otázku S kým chceš bývať? Vyjadril „S obidvoma...rodičmi.“. Pri nasledujúcej otázke Kde? precizoval „Do F. D.“. Na nasledujúce otázky ako by to chceli jeho rodičia uviedol, že každý rodič by chcel, aby žil s ním. K otázke Čo by chcel A.?, odpovedal maloletý C. „Neviem“, na otázku A D.? Maloletý C. odpovedal „Podľa mňa radšej s mamou, lebo ju má rád.“. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že maloletý C. má zachovanú citovú väzbu k obidvom svojim rodičom, pravdepodobne preto, že v prítomnosti obidvoch rodičov (u otca aj s jeho rodičmi) prežíva porovnateľnú istotu a stabilitu. Vyjadril svoj blízky vzťah k obidvom svojim bratom. Podvedome zachytáva povahovú blízkosť členov širšej rodiny rodičia, on, bratia, starí rodičia zo strany otca (čl. 1430 spisu).

49. Maloletý D. na priamu otázku súdne znalkyne povedal, že by chcel bývať s otcom (čl. 1428 rub spisu) a so záveru znaleckého posudku č. 5 (čl. 1430 spisu) je možné konštatovať, že vzťahová väzba k rodičom je u maloletého D. porovnateľne pozitívna, pretože obaja mu pravdepodobne preukazujú porovnateľnú pozornosť a poskytujú mu porovnateľnú starostlivosť, keď je maloletý v ich prítomnosti. V čase psychodiagnostického vyšetrenia verbálne preferoval otca (v prítomnosti otca bez prítomnosti matky aj v prítomnosti matky bez prítomnosti otca povedal, že chce bývať s otcom).

50. Podľa odvolacieho súdu, a to aj na základe vyššie popísaného priebehu vývoja názorov maloletých detí, okresný súd správne uzavrel, že žiadne z maloletých detí jednoznačne počas celého konania nepreferovalo len jedného z rodičov. Pokiaľ maloletý A. poukazoval na fyzické tresty od matky, tak matka upustila od tohto konania, čo aj otec sám v priebehu konania potvrdil, s tým že uviedol „od septembra 2021 matka upustila od agresívnej násilnosti, maloleté deti trestá už len „bežným“ cápaním po hlave“. Odvolací súd konštatuje, že ani ošetrojúca pediatrička nezistila prítomnosť žiadnych známok telesného poškodenia alebo týrania. Znamky nevhodného správania matky nevyplývali ani z opakovaného šetrenia v domácnosti matky kolíznym opatrovníkom a nezaznamenala ich ani materská škola, ktorú v tom čase maloletý C. a maloletý D. navštevovali. Odvolací súd po vykonaní odvolacieho prieskumu konštatuje, že iné zistenia nevyplývali zo zisťovania názoru maloletých detí na pojednávaní dňa 22.04.2022. Zo znaleckého posudku vypracovaného PhDr. Mičkovou, PhD. nebolo zistené žiadne trestanie rodičmi. Z kontrolného posudku fyzické trestanie detí bolo zistené v minulosti z vyjadrení matky vyplývajúcich zo spisu, aktuálne bolo zistené len trestanie odopretím pôžitku. Odvolací súd poukazuje na záver znaleckého posudku vypracovaného PhDr. Mičkovou, PhD. (čl. 727 spisu) ako aj kontrolného posudku (čl. 1430 rub spisu), z ktorých vyplýva, že primerané trestanie (ak je aj využívané) nemá negatívny potenciál na vývin maloletých detí. Odvolací súd zvyrazňuje, že ani v konaní pred súdom prvej inštancie, a ani v rámci odvolacieho konania z tvrdení účastníkov nevyplývalo, že by maloleté deti mali byť vystavované (nepriemeranému) fyzickému násiliu matky. Zároveň sa podľa odvolacieho súdu, na tomto mieste žiada uviesť, že práve aj prísnejšia výchova matky (čl. 1430 spisu) jej zvyšovanie hlasu pri neposlušnosti maloletých detí (napr. čl. 1424 spisu), trestanie odopieraním pôžitkov (čl. 1425 spisu) boli dôvodmi, pre ktoré maloleté deti pri priamych rozhovoroch verbalizovali preferenciu zverenia otcovi, nakoľko otcov preferovaný vzorec správania je vrúcnosť (čl. 1430 spisu), kedy nabáda maloleté deti v prípade ich nezhôd k objatiu a považuje maloleté deti za rovných k sebe (čl. 1430 spisu).

51. Ak otec v odvolaní poukazoval na poskytovanie „formálnych“ neadekvátnych výhod matke v podobe nájomného vo výške nezodpovedajúcej trhovým hodnotám, ako aj vo vzťahu k motorovému vozidlu užívanom matkou len za náklady súvisiace s prevádzkou motorového vozidla, a tieto skutočnosti majú podľa neho evokovať viaceré otázky týkajúce sa správania matky, ktorá dokonca filmovala maloleté deti nahé s odôvodnením, že takto sa pohybujú v byte, keď majú tzv. „zaparené zadky“, tak otec bližšie nerozviezol, aké konkrétne otázky tieto okolnosti evokujú. Vychádzajúc z takto nejasne formulovaných výhrad otca vo vzťahu k matkinej starostlivosti o maloleté deti vo väzbe na argumentáciu matky v tejto rovine, ktorej dôvody považoval za dostatočné a logické, potom v týchto tvrdeniach otca odvolací súd

nevzhliadol okolnosti spochybňujúce matkinu starostlivosť. Rovnako potom na základe tejto odvolacej argumentácie otca, nemal odvolací súd dôvod odkloniť sa od záverov súdu prvej inštancie o vyhodnotení schopnosti matky zabezpečovať adekvátnu zdravotnú starostlivosť o maloleté deti a ani spochybňovať finančnú starostlivosť matky o maloleté deti, vo vyvolanom odvolacom konaní.

52. Pokiaľ otec maloletých detí namietal ako procesné pochybenie súdu prvej inštancie nedôvodné prietahy, tak odvolací súd uvádza, že odvolacím dôvodom sú len také procesné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Prípadné prietahy v konaní, síce znamenajú neskoré rozhodnutie vo veci, avšak účelom odvolacieho konania nie je skúmať včasnosť, ale (ne)správnosť napadnutého rozhodnutia. Preto odvolací súd nemôže v odvolacom konaní skúmať samotný vznik prípadných prietahov v konaní súdom prvej inštancie a ich (ne)dôvodnosť, teda nemožno podrobiť odvolaciemu prieskumu časový dopad otcom tvrdených dôvodov prietahov v konaní, ktoré otec videl v spojení vecí, v neúčelnom vykonávaní dokazovania, a ani v ním označenom nesystematickom vedení dokazovania, prípadne pojednávaní.

53. K odvolacej námietke otca smerujúcej k vyhodnoteniu vyjadrení zákonného sudcu súdu prvej inštancie, ktorý mal podľa otca na pojednávaní prejedukovať niekoľkokrát svoje rozhodnutie, odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o vyslovovanie predbežného názoru sudcu počas pojednávania, takýto postup je plne v súlade s procesnými predpismi. Súčasné procesné predpisy zakotvujú inštitúty, ktoré majú zabrániť vyhláseniu prekvapivého rozsudku tým, že ukladajú sudcovi nielen právo, ale povinnosť uviesť svoje predbežné skutkové a právne posúdenie veci (§ 168 a nasl. CSP, § 181 ods. 2 CSP). Ak otec zvýrazňoval vyjadrenie zákonného sudcu na pojednávaní a formuloval ho vo svojom odvolaní „je jedno, čo povie, súd je rozhodnutý a rozhodnutie súdu to už nezmení“, tak je zrejmé, že išlo o vyjadrenie sudcu vo vzťahu k otcom predkladaným dôkazom na pojednávaní.

54. V súvislosti s touto odvolacou argumentáciou otca o prejedukovaní výsledku konania sudcom, odvolací súd poukazuje na predovšetkým na obsah spisového materiálu, vykonané dokazovanie, ako i na skutočnosť, že okresným súdom bolo zjavné vykonanie úkonov podľa § 181 CSP, ako i poučenie o právach a povinnostiach v zmysle CSP, CMP. Voči žiadnej zo zápisníc spísaných okresným súdom podané námietky zo strany otca neboli. Odvolací súd mal za to, že vzhľadom na obsah spisového materiálu zo strany okresného súdu nie je možné konštatovať taký procesný postup, výsledkom ktorého by bolo prijatie prekvapivého (nepredvídateľného) rozhodnutia vo veci. Mal predsa pri zhodnotení celého priebehu prvoinštančného konania otec až do momentu vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (rub čl. 1628 spisu) podľa zápisnice o pojednávaní zo dňa 15.3.2023 vo veci č.k. 13P/51/2020-1619 a nasl. vytvorený dostatočný priestor pre produkovanie dôkazov v rovine svojich tvrdení. Je namieste pripomenúť, že ani súdom predbežne vyjadrené právne posúdenie veci samé o sebe nie je pre konečné rozhodnutie v samej veci záväzné, keďže sa takýmto vyjadrením vystihuje aktuálna skutková a dôkazná situácia v konaní. Táto sa môže v priebehu konania samozrejme meniť, môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu dôkazného bremena. Samotná skutočnosť, že účastník konania teda vystupuje na strane otca alebo matky, pre rozhodnutie nemá žiadny priamy vplyv. Z úpravy CSP vyplýva, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť k ich preukázaniu dôkazy, ktorú povinnosť si podľa odvolacieho súdu okresný súd uvedeným vyjadrením i splnil. Sudcov iný názor, než je názor účastníka, v tomto prípade otca, môže súd účastníkom v priebehu konania oznámiť. Účelom oboznámenia účastníkov s predbežným právnym posúdením veci je zameranie dokazovania na sporné skutočnosti tak, aby sa vyslovený predbežný názor sudcu potvrdil alebo vyvrátil. Predbežné právne posúdenie veci súvisí so zameraním na dokazovanie skutočností, a to tým spôsobom, aby účastníci dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty týkajúce sa právneho posúdenia. Odvolací súd v tejto rovine poukazuje len primerane a podporne na závery vyplývajúce z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 366/2018, v ktorom vyslovený názor, v zmysle ktorého „je pravdou, že prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Prvoinštančný súd neuviedol stranám sporu počas konania, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré súd považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a taktiež neuviedol svoje predbežné právne posúdenie. Opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP vydaním rozhodnutia vo veci sa konvaliduje. V rozhodnutí o veci samej prvoinštančný súd svoje názory oznámil a tým zvolil tento procesný nedostatok a prípadné odňatie práva na spravodlivý súdny proces stranám sporu. Preto tento dôvod odvolací súd nepovažoval za dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnúť rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie“.

55. V súvislosti s vyššie uvedenými námietkami otca v odvolaní považuje krajský súd pre odstránenie akýchkoľvek pochybností uviesť, že dôsledne vníma uvedenú argumentáciu otca, avšak na základe výsledkov zistení z obsahu spisového materiálu, nie je priestor na to, aby sa stotožnil s uvedenými tvrdeniami otca. Otcou uvádzané skutočnosti sa týkajú postupu súdu v konaní. Podľa § 49 ods. 3 CSP, dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti“. Krajský súd pripúšťa, že vo všeobecnosti dôvodom na vylúčenie sudcu v zmysle objektívneho hľadiska nestrannosti môže byť i pochybnosť o tom, že status sudcu v určitej pozícii môže vyvolať pochybnosti niektorého z účastníkov v konaní, a to že sudca neposkytuje garanciu nestrannosti. Podľa tzv. teórie zdania uplatnenej európskym súdom nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán (rozsudok ESLP v Strassburgu vo veci Ferrantelli and Santangelo proti Taliansku zo 7.8.1996). Krajský súd pri vyhodnotení uvedeného tvrdenia otca zoberal do úvahy i konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR v otázke nestrannosti sudcu pri prejednávaní a rozhodovaní. Z nej krajský súd len primerane a podporne poukazuje na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 79/08-34 z 29. apríla 2008, podľa ktorého „nestrannosť sudcu obyčajne definujeme ako absenciu predsudku alebo zaujatosti a z pohľadu čl. 6 ods. 1 Dohovoru sa môže posudzovať na základe dvoch rôznych prístupov“. „Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prerokovávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersack v. Belgicko z 1. októbra 1982)“. Zvýrazňuje však krajský súd, že pokiaľ otec subjektívne odvíjal možný vplyv na rozhodovanie sudcu voči jeho osobe len z postupu vedenia konania, tak takáto objektívna okolnosť nemôže byť spôsobilým dôvodom pre záver o jeho zaujatosti. Nebol preukázaný zo strany zákonného sudcu taký prejav svojvôle, ktorý by bol spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti.

56. Pre komplexnosť posúdenia tejto odvolacej argumentácie odvolací súd uvádza, že sa predmetnými námietkami zaoberal aj z hľadiska rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky. V tomto smere poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. II. ÚS 153/08 zo dňa 1. júla 2008, podľa ktorého „formulácia § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku zahŕňa veľmi širokú škálu skutočností, ktoré možno považovať za „postup sudcu v konaní o prejednávaní veci“. A contrario počet možných typov skutkových okolností, ktoré neprichádzajú do úvahy ako „postup sudcu v konaní o prejednávaní veci“, je týmto značne zúžený. Ide o zrejmu snahu zákonodarcu obmedziť potrebu rozhodovania o námietkach zaujatosti v záujme urýchlenia súdneho konania, resp. obmedzenia priestoru pre zbytočné prietahy v súdnom konaní. Je to teda zákonom ustanovený obmedzujúci zásah do základného práva na súdnu ochranu, resp. do práva na spravodlivé súdne konanie v súvislosti s právom na nestranný súd ako súčasťou základného práva. V zásade možno povedať, že takýto zásah treba považovať za legitímny vzhľadom na sledovaný cieľ. Zároveň však zásah musí byť aj proporcionálne vyvážený tak, aby jeho nevyhnutnosť nebolo možné spochybniť. Subjektívne chápanie nestrannosti je vlastne posudzovaním správania sudcu, pričom sa subjektívna nestrannosť prezumuje, až kým nie je dokázaný opak. Vzhľadom na to, že ide o správanie sudcu, nemožno z okruhu relevantných skutočností prípustných na odôvodnenie námietky zaujatosti vylúčiť paušálne všetky „postupy sudcu v konaní o prejednávaní veci“. Taká skutková okolnosť spočívajúca v postupe sudcu v konaní o prejednávaní veci, ktorú treba považovať (v prípade, že by bola preukázaná) za nezákonnú alebo za svojvoľnú z dôvodu nejednoznačnosti či protirečivosti z hľadiska zákona, je spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku“. V zmysle uvedeného právneho a ústavného rámca boli posudzované jednotlivé vytykané postupy (príkladmo otcou tvrdené prietahy v konaní v spojení s tvrdením o opakovanom prejudikovaní rozhodnutia v prvostupňovom konaní, nepredvolanie znalkyne, dĺžka pojednávania), ktoré by až v ich súhrne mohli založiť podľa otca, resp. jeho právneho zástupcu existenciu objektívnych dôvodov vyvolávajúcich pochybnosti o nezaujatosti zákonného sudcu pri prejednávaní a rozhodovaní vo veci však odvolacím súdom zistené neboli.

57. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu takto koncipované vyjadrenie zákonného sudcu vzťahujúca sa k vyjadreniam rodičov pri ustáľovaní výšky vynaložených nákladov na maloleté deti otcou od začiatku konania, predsa nemohlo ovplyvniť názor kolízneho opatrovníka na zverenie maloletých detí do starostlivosti jedného z rodičov.

58. Ak otec spochybňoval osobu kolízneho opatrovníka, ktorá sa v priebehu konania menila, tak odvolací súd pripomína, že za kolízneho opatrovníka je ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký

Krtíš a to uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13P/51/2020-45 zo dňa 21.05.2020, ktorý sa v priebehu konania nemenil, a teda nie jeho konkrétny zamestnanec.

59. Pripomína odvolací súd, že funkciou kolízneho opatrovníka je povinnosť chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa v konaní. Kolízny opatrovník pri ochrane práv dieťaťa zohľadňuje aj názor dieťaťa k prejednávanej veci, ak je to v jeho záujme. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

60. V zmysle § 73 ods. 2 písm. b/ zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (zákon č. 305/2005 Z.z.) úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka podľa osobitného predpisu, pričom týmto osobitným predpisom je práve § 31 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z.). Zároveň na základe zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele úrad zabezpečuje sústavnú ochranu života, zdravia a priaznivého vývinu dieťaťa (§ 73 ods. 2 písm. c/). Záujem dieťaťa, tak ako to má na zreteli zákon o rodine v najširšom slova zmysle, možno pre účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka chápať ako zabezpečenie priaznivého a všestranného psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa, najmä uspokojovaním jeho potrieb. Pripomína odvolací súd, že kolízny opatrovník v zmysle plnenia zákonných úloh všetky skutočnosti, ktoré zistil na základe šetrení pomerov písomne oznámi súdu, resp. tieto skutočnosti prednesie priamo na pojednávaní súdu ústne do zápisnice, pričom zo strany súdu aj zo strany účastníkov konania mu môžu byť k týmto skutočnostiam kladené rôzne otázky, na ktoré je povinný pohotovo reagovať a odpovedať. Vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní ústne do zápisnice, ako i písomné správy doručené súdu sú z procesného hľadiska dôkazy, ktoré významnou mierou prispievajú k objektívnemu posúdeniu veci, najmä ako má súd v záujme dieťaťa o úprave výchovných pomerov dieťaťa rozhodnúť. Preto ústne vyjadrenia a správy zo zisťovania pomerov musia byť podložené reálnymi úkonmi, ktoré orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vo veci vykonal. Možnosť vzniesť námietku zaujatosti voči kolíznemu opatrovníkovi nie je upravená v žiadnom právnom predpise a nie je teda daná kompetencia súdu ani správneho orgánu o takejto možnosti rozhodnúť. V prípade, že by účastníci súdneho konania namietali alebo vyjadrili nespokojnosť s postupom orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka, je potrebné rozlíšiť, či podanie smeruje proti konaniu fyzickej osoby, ktorá zastupuje orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na základe plnej moci, alebo podanie smeruje proti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ako kolíznemu opatrovníkovi. V prípade, ak námietka smeruje proti fyzickej osobe – zástupcovi, ktorý zastupuje orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, posúdiť postup zamestnanca je oprávnený príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Z podaného odvolania otca je zrejmé, že namietá konkrétnu pracovníčku úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Z tvrdení otca a ani z obsahu spisu však odvolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré by vierohodne preukazovali tvrdenia otca v rovine nedostatočnej činnosti kolízneho opatrovníka. Z uvedených dôvodov odvolací súd nemohol túto námietku vyhodnotiť ako takú, ktorá by mala vplyv na vecnú správnosť záverov okresného súdu. Odvolací súd pre odstránenie akýchkoľvek pochybností konštatuje, že v posudzovanom prípade nebola odvolacím súdom zistená v postupe súdu prvej inštancie pri prejednaní veci žiadna vada, ktorá by znemožnila otcovi maloletých detí realizáciu jeho procesných práv a ktorá by zmarila možnosť jeho aktívnej účasti na konaní. Na uvedených záveroch odvolacieho súdu nič nemení ani prípadná zmena konkrétnej osoby, ktorá koná v rámci plnenia svojich pracovných povinností za úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Vo vzťahu k časti odvolacej námietky otca o možnom vplyve tvrdeného prejudikovania rozhodnutia sudcom na kolízneho opatrovníka v rovine jeho záverov o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky odvolací súd nevidel žiadnu konkrétnu spojitosť, k čomu sa vyjadril už vyššie v tomto svojom rozhodnutí.

61. Námietky otca smerujúce k plneniu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva: na maloletého A. za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 vo výške 115 Eur mesačne, za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva vo výške 155 Eur mesačne; na maloletého C. za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 vo výške 155 Eur mesačne, za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva vo výške 140 Eur mesačne; na maloletého D. za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 vo výške 165 Eur mesačne, za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva vo výške 135 Eur mesačne a na čas po rozvode manželstva: na maloletého A. vo výške 165 Eur mesačne, na maloletého C. vo výške 145

Eur a maloletého D. vo výške 150 Eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti výroku súdu o rozvedení manželstva, odvolací vyhodnotil ako nedôvodné a uvádza k nim nasledovné.

62. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 zákona o rodine); vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov; výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne). Pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta zákona o rodine). Schopnosti a možnosti rodičov súd zohľadňuje podľa všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možností ich uplatnenia a podobne; podľa súdnej praxe, pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa je povinný prihliadnuť na celkové majetkové pomery povinného a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity; v zmysle § 62 ods. 5 zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť (obdobne i rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/165/2017 zo dňa 27.11.2018). Pri posudzovaní potenciality príjmov musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu; zákon o rodine výslovne zakotvuje povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) a pokiaľ sa rodič vzdá príjmu, z ktorého by vedel zabezpečiť výživu pre svoje dieťa bez vážneho dôvodu, je povinnosťou súdu jeho príjem posudzovať z jeho potenciálnych možností. Potenciálny príjem nie je ten, ktorý povinný fakticky zarobí, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce. Odvolací súd poukazuje na to, že uplatnenie princípu potenciality príjmov je namieste aj v prípade úmyselného protiprávneho konania povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019).

63. K odvolacím námietkam otca, že súd prvej inštancie nekriticky vychádzal z potencialného príjmu pri určení výšky jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, pričom neskúmal jeho reálne príjmy odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa podrobne venoval osobnej aj majetkovej situácii oboch rodičov v odseku 154 a nasl. svojho rozhodnutia. Súd prvej inštancie poukázal na nekonzistentnosť vo vyjadreniach otca ohľadom výšky jeho príjmu a na existenciu rozporov jeho vyjadrení s listinnými dôkazmi preukazujúcimi jeho mzdové podmienky (listina preukazujúca mzdu otca vo výške 580 Eur, teda 544,90 Eur v čistom/vyjadrenie otca na pojednávaní 16.12.2020 o dostávaní sumy okolo 460 Eur + lístky na ruku), následnú svedkom (otcom otca) nepotvrdenú finančnú pomoc vo výške 300 – 400 Eur mesačne, ako aj na životnú úroveň manželov v čase, keď ešte žili v spoločnej domácnosti a otec rovnako pracoval u toho istého zamestnávateľa (náklady na bývanie a stravu, bez ďalších výdavkov boli zastabilizované na sume 822 Eur mesačne). Ak otec poukazuje na to, že súd prvej inštancie nekriticky vychádzal z potenciality príjmu, pričom nesprávne zohľadňoval pracovnú pozíciu, ktorá nezodpovedá jeho pracovnej pozícii, ani veľkosti jeho zamestnávateľa, pričom nevykonal dotaz obdobným opravárom motorových vozidiel, ktorých je v okrese niekoľko, a ktorých platy sú porovnateľné s jeho, odvolací súd sa s jeho argumentáciou nestotožnil. Je nutné zo strany odvolacieho súdu dodať, že súdom prvej inštancie ustálený potencialný príjem korešponduje s výdavkami rodiny počas žitia v spoločnej domácnosti (pretože z oficiálneho príjmu, by tieto nemohli byť hrazené a to ani pri zohľadnení príjmu matky v tom čase) a otec v rámci odvolania žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie o celkovom nižšom finančnom ohodnotení jeho práce v rámci kraja/okresu, v ktorom býva (predložením napr. konkrétnej pracovnej ponuky na prácu zodpovedajúcu jeho pracovnej pozícii,...). Odvolací súd zdôrazňuje, že otec ani žiadnym spôsobom nepreukázal skutočnosti, ktoré by mu objektívne bránili v pracovnom výkone, kde by mohol dosahovať vyšší príjem, napr. zmenou zamestnávateľa, prípade dochádzaním za prácou, jeho pracovná schopnosť nie je znížená a nebola preukázaná neschopnosť plnohodnotne pracovať. Skutočnosť, že sa otec uspokojil s príjmom na úrovni minimálnej mzdy napriek

jeho vyživovacej povinnosti k trom maloletým deťom, nie je možné hodnotiť ako objektívnu neschopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že ak sa otec uspokojil s minimálnou mzdou, nemal na to žiaden opodstatnený dôvod. Takýto spôsob zabezpečenia finančných prostriedkov nemôže byť na úkor platenia výživného na maloleté deti. Námietky otca teda neobstoja, z jeho strany neboli predložené dôkazy, ktoré by preukazovali, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať výživným ako ho učil súd prvej inštancie a odvolací súd zároveň dodáva, že je neakceptovateľné, aby otec nevyvíjal žiadnu snahu o zabezpečenie si adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť k trom maloletým deťom.

64. Pripomína odvolací súd, že hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

65. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané otcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

66. Odvolací súd po dôslednom posúdení zisteného skutočného stavu veci a vyhodnotení vykonaného dokazovania so zreteľom na preukázané zárobkové možnosti a schopnosti otca a odôvodnené potreby maloletých detí, ktorých výšku otec vo svojom odvolaní žiadnym spôsobom nespochybnil, s poukazom na potencialitu príjmov otca, ktorú súd prvej inštancie ustálil na úrovni priemernej mzdy v národnom hospodárstve pri zohľadnení jej konkrétnej výšky v danom období, za ktoré vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom určoval k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva: na maloletého A. za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 vo výške 115 Eur mesačne, za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva vo výške 155 Eur mesačne; na maloletého C. za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 vo výške 155 Eur mesačne, za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva vo výške 140 Eur mesačne; na maloletého D. za obdobie od 15.05.2020 do 12.09.2021 vo výške 165 Eur mesačne, za obdobie od 13.09.2021 do právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva vo výške 135 Eur mesačne a na čas po rozvode manželstva: na maloletého A. vo výške 165 Eur mesačne, na maloletého C. vo výške 145 Eur a maloletého D. vo výške 150 Eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti výroku súdu o rozvode manželstva, je primeraná. Uvedená suma pokryje časť odôvodnených potrieb každého z maloletých detí s tým, že zvyšná časť bude pokrytá prídavkami na deti a z výživného od matky, tak ako to dôsledne a precízne ustálil vo svojom výpočte súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (odsek 156 a nasl. napadnutého rozhodnutia).

67. Neobstojí ani námietať otca o nezohľadnení rozsahu jeho styku s maloletými deťmi, pretože nejde o styk v takom rozsahu, aby to neprimerane zaťažovalo otca po finančnej stránke v zabezpečení stravy, hradením nákladov spojených s aktívnym trávením času a pod. Pokiaľ ide o náklady na cestu, otec uviedol, že tieto nehradí, ale znášajú ich jeho rodinní príslušníci, ktorí spolu s ním prichádzajú prebrať a aj odovzdať maloleté deti. Ak otec poukazuje, že výživné nemá slúžiť na zlepšenie finančnej situácie matky, odvolací súd sa s jeho názor v celom rozsahu stotožňuje, pričom však vylučuje, že by v danom prípade taká situácia nastala. Súd prvej inštancie mimoriadne dôsledne vyhodnotil opodstatnenosť výdavkov maloletých detí, reflektoval na výhrady otca vo vzťahu k niektorým z nich, odpočítal z ich celkového vyjadrenia výšku mesačného prídavku na dieťa, preto je pri takto precíznom

výpočte výživného zlepšenie finančnej situácie matky vylúčené. Na tomto závere nič nezmení ani skoršia úprava vyživovacej povinnosti otca neodkladným opatrením, pretože pri určovaní vyživovacej povinnosti neodkladným opatrením súd postupuje podľa § 366 CMP (výživné v nevyhnutnom rozsahu), pri určovaní vyživovacej povinnosti vo veci samej v zmysle § 62 a nasl. zákona o rodine.

68. Rovnako aj dlh na výživnom za obdobie od 15.05.2020 do 31.03.2023 v sume 974,02 Eur na maloletého A., v sume 2 023,15 Eur na maloletého C. a v sume 2 780,21 Eur na maloletého D. súd prvej inštancie určil podľa odvolacieho súdu správne a správne umožnil otcovi vzhľadom na jeho výšku ako aj majetkové pomery otca jeho splatenie v splátkach po 100 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci pod stratou výhody splátok.

69. Primárne vo svetle produkovaných a z listín plynúcich skutočností, odvolací súd vo vzťahu k posudzovanej problematike považuje za potrebné zdôrazniť, že žiaden rodič nie je schopný dať dieťaťu širokospektrálne všetko, čo dieťa pre svoj život potrebuje (čím odvolací súd nemá na mysli materiálnu stránku zabezpečenia dieťaťa), a preto pokiaľ tomu nebránia významné okolnosti, rovnocenná participácia každého rodiča na výchove a starostlivosti o každého maloletého už od jeho narodenia, je veľmi významná a nezastupiteľná. Nepochybne najvhodnejším spôsobom, akým je možné vzájomné vzťahy dieťaťa s rodičmi v situácii, keď rodičia už spolu nežijú rovnocenne rozvíjať, je nastavenie takej formy výkonu osobnej starostlivosti o mal. deti a ich výchovného prostredia, ktorá na to vytvorí čo možno najlepšie podmienky, čo je obyčajne možné dosiahnuť predovšetkým dohodou rodičov, ktorí v kolízii a so zreteľom na záujem mal. detí, podriadiac tak niekedy vzájomne narušené vzťahy vyššiemu princípu, nepreferujú svoje vlastné záujmy a predstavy o spôsobe usporiadania výkonu týchto práv, k naplneniu čoho však zjavne v podmienkach posudzovanej veci nedochádza.

70. Vyhodnotiac všetky vyššie uvedené skutočnosti je podľa odvolacieho súdu nado všetku pochybnosť zrejme, že nie tak nespôsobilosť ktoréhokoľvek z rodičov zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti a s tým spojená potreba zmeny dovtedajšieho výkonu osobnej starostlivosti o maloleté deti, ktorá tu bola nastolená medzi rodičmi po rozpade spoločnej domácnosti, ale aj hlboký komunikačný konflikt a sú zjavným dôvodom pre vyvolanie tohto konania napriek tomu, že je zjavné, že maloleté deti, bez ohľadu na to, ako dávajú najavo opoznať okoliu, svojich rodičov majú radi.

71. Odvolací súd tak, ako v iných prípadoch aj v tomto zdôrazňuje, že nielen verbalizovanie tohto stavu, ale premietnutie vyššie požadovaného postoja do praktického života mal. detí, ktorý spočíva v tom, že prioritne veci týkajúce sa detí rodičia budú riešiť dohodou a autoritatívne rozhodnutie súdu bude pre nich len krajnou možnosťou, je obrazom ich skutočného vzťahu k mal. dieťaťom. Toto však vyžaduje zodpovedné nazeranie na vlastné konanie s preferenciou záujmu maloletých detí, k naplneniu čoho však doposiaľ zjavne nedochádza, keďže rodičia nie sú schopní vyriešiť konsenzom ani základné otázky týkajúce sa detí a ich predstava, že akúkoľvek nezhodu medzi sebou, či nevyriešené vzájomné konflikty budú riešiť vyvolávaním nových konaní s odprezentovaním, že ich vedú práve vo svetle záujmu mal. detí je neudržateľná a s naplnením verbalizovaného záujmu na zdravom psychickom a fyzickom živote detí nezlučiteľná

72. Vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletými deťmi, odvolací súd poukazuje na vyššie uvedené všeobecné východiská a konštatuje, že otec ho v odvolaní, a ani v priebehu odvolacieho konania osobitne nenamietal a ani nespochyboval jeho rozsah určený prvoinštančným súdom. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie správne upravil rozsah styku otca s maloletými deťmi počas bežných týždňov, zabezpečil kontakt otca s maloletými deťmi elektronickými prostriedkami a upravil aj osobitne styk otca s maloletými deťmi počas prázdnin a sviatočných dní. Ak otec v odvolaní poukazuje na bránenie matky v jeho styku s maloletými deťmi, tak odvolací súd pripomína, že otec má právo domáhať sa realizácie styku v súdom upravenom rozsahu v konaní o výkon rozhodnutia.

73. V odvolaní otec neuviedol žiadne konkrétne odvolacie dôvody ani konkrétny odvolací návrh vo vzťahu k úprave informačnej povinnosti matky, pričom táto povinnosť bola matke uložená v súlade s jeho návrhom. Po vykonaní odvolacieho prieskumu potom odvolací súd konštatuje, že v odvolaní otca neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu napadnutého rozhodnutia v tejto časti.

74. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

75. Faktom však je podľa odvolacieho súdu, že za aktuálne narušených vzťahov medzi rodičmi, pri minimálnom predpoklade dosiahnutia konsenzu v otázkach, ktoré boli nastolené v tomto procese, odvolací súd vzhľadom v zhode so súdom prvej inštancie potrebu upraviť výkon rodičovských práv voči mal. deťom, vo svetle eliminovania negatívnych dopadov na mal. deti v ďalšom procese vývoja nezhôd medzi ich rodičmi a priority stabilizovania výchovného prostredia mal. detí. Pokiaľ ide o nastolenú úpravu výkonu práv a povinností k mal. deťom napriek tomu, že z obsahu spisového materiálu v tomto štádiu dokazovania nevyplývajú (teda neboli preukázané, ale ani osvedčené) také skutočnosti, ktoré by diskvalifikovali otca z ďalšej starostlivosti o mal. deti, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu, ktorým boli maloleté zverené do osobnej starostlivosti matky je možné považovať za vecne správne, majúce oporu v správnych skutkových záveroch, interpretovaných vo svetle príslušnej na túto problematiku dopadajúcej právnej úpravy, s akcentom na názory prejavované maloletými deťmi, ktoré názory (spojené i citáciami) odvolací súd podrobne vyhodnotil v odôvodnení tohto svojho rozhodnutia vyššie.

76. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie vo vyvolanom odvolacom konaní odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

77. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol vo výrokovvej časti svojho rozhodnutia. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súdom prvej inštancie zvolenej argumentácii, podľa odvolacieho súdu, nemožno nič, z hľadiska jej racionálnosti, dostatočnosti, či naplnenia zmyslu a účelu ochrany záujmov detí ako osobitne zákonom chránených subjektov, vytknúť.

78. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

79. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľ ani nespochybnil a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzal.

80. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP, aplikujúc ustanovenie § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania,

ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia upravujúce konanie súdu vo veciach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti ohľadne trov konania, neustanovujú inak. Nejedná sa o prípad upravený v § 53 CMP (určenie rodičovstva a notárske úschovy), a v danom prípade krajský súd nezistil okolnosti, na základe ktorých by sa javilo spravodlivé priznať náhradu trov konania (§ 55CMP), ani žiaden účastník ich netvrdil. Preto krajský súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

81. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.